

Naročnina listu: ==

Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . " 5—
Četrto leta . . . " 250
Mesečno . . . " 1—

Zunaj Avstrije: ==

Celo leto . . . K 15—

Posamezne številke

:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petstovrste: pri
večkratnih oznanilih velik
::: popust. :::

„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

**Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.**

Slovinci!**Slovenke!**

Za nedeljo, dne 3. maja 1914 Vas kliče
Slovenska Kmečka Zveza

na občni zbor v Celie.

Lokal: „Beli vol“.

Začetek točno ob 1. uri popoldne.

Nič pravic! Govori voditelj koroških Slo-
vencev dr. **Janko Brejc iz Celovca.**

Mnogo davkov! Govori deželni odbor-
nik in dr. poslanec dr. **K. Verstovšek**

Somisljeniki na plan!

Zasedanje delegacij.

V torek, dne 28. aprila, so se odprla vrata av-
strijske delegacije. Ob 3. uri popoldne so se sešli
delegati k otvorilni seji pod predsedstvom starostne-
ga predsednika barona Fuchsa. K besedi se je ogle-
sil kot prvi govornik socialdemokrat dr. Ellenbogen,
ki je protestiral proti temu, da se sklicujejo delega-
cije v času, ko se vlada v Avstriji brez ustave in je
predlagal, da se delegacijsko zasedanje ustavi za to-
liko časa, dokler ne zavladajo v državi zopet ustav-
ne razmere; dokler se ne skliče državni zbor. Nato
se je pa oglasil ministrski predsednik Stürgkh in u-
temeljil zakonitost delegacijskega zasedanja s § 10
zakona z dne 21. decembra 1867, kjer se določa, da
se mora vsako kalendarsko leto obnoviti volitev dele-
gacij. Za to pa ne govori samo paragraf, ampak je
tudi ta običaj. Sicer pa je poslanska zbornica sama
izjavila, da napravi poskus, da se udeležiti sporaz-
um med strankami in narodnostmi in poišče sredstva
za upeljavo zahtovaljivih razmer v našem parlamen-
tu. Starostni predsednik baron Fuchs je nato izja-
vil, da sedaj ne more dati na glasovanje predloga
dr. Ellenbogene, ker se konstituiranje delegacije ne
smo prekiniti. Nato se je vršila volitev predsednika
po glasovnicah in izvoljen je bil z vsemi 54 glasovi
grof Sylva-Tarouca. Istotako je bil splošno izvoljen
za podpredsednika dr. Leo. Za zapisničarje so izvo-
ljeni: delegat dr. Korošec, knez Lobkovic, Mastalka
in pl. Mühlwert. Nato je dal novo izvoljeni predse-
dnik na glasovanje predlog dr. Ellenbogene, ki je bil
z vsemi glasovi proti 7 glasovom odklonjen.

PODLISTEK.**V deželi Faraonov.**

Dr. M. Slavič.

(Dalje.)

Samo enkrat v letu, zadnji dan ramadana, je
slovesna molitev, h kateri prihaja tudi podkralj. Vse-
eno še pa obdajajo ponosno ti stebri veliki dvor ali
sahn, kakor se arabski imenuje, kjer je v sredini
vodnjak za umivanje pred molitvijo. Na vzhodni stra-
ni je 6 vrst stebrov, ki so združeni z loki ter pokriti
s streho. Na dvor pa je tudi ta prostor odprt, tako
da ljudstvo vidi v to stebrišče, kjer je v zidu kibla in
prižnica pred zidom. Izpod stopnic te prižnice je po-
tegnil dragoman star meč, ki ga bojda kaže pridi-
gar, da spomni ljudstvo, kako so se borili mohame-
dani z mečem za svojo vero.

Prazne vere smo pa tudi tukaj nekaj našli. Eva
stebra sta precej blizu skupaj, tako da se debelejši
človek ne more preriti skozi njiu. Toda prazna vera
pravi, da pride le pravični skoz ta dva stebra. Na
drugi strani so del kamna na enem steboru lizali lju-
dje s svojim jezikom v upanju, da jih to ozdravi v
boleznih, tako močno, da je jezik krvavel in je bil ka-
men radi tega rdeč. Dragoman nam je hotel to po-
sebnost pokazati. Začudil se je pa sam, da je kamen
posut z navadno malto na tem mestu. Nekdo je s tem
naredil konec tej prazni veri, le malo peg še je rde-
čih, do katerih ni prišla malta. Iz ne visokega mi-
nareta je opoldne klical k molitvi mueddin, kakor to
dela na dan v celem petkrat, daši v mošejo ni prišel
nihče.

Po starosti druga mošeja je Ibn Tulunova, se-
daj ne več rabljena, ki jo je sezidal Ahmed ibn Tu-
lun, ustanovitelj dinastije Tulunidov v letih 876—879
po Kr., ki zavzema prostor 17.000 kvad. m. Stoji v
starem delu Kaire, ki so ga ustanovili prvi arabski
vladniki še pred sedanjem Kairo, ki je ustanovljena l.
969 po Kr.

Po seji so se konstituirali odseki. Armadni od-
seki: načelnik knez Schönburg, njegov namestnik
Lecher; finančni odsek: načelnik Grabmayr, njegov
namestnik Sedlak; bosanski odsek: načelnik Lan-
genhan, njegov namestnik Mensdorff-Pouilly; peti-
cijski odsek si je izvolil za načelnika poslanca Kadl-
caka. — Delegatom se je naznanilo, da se, ko se jim
izroči „rdeča knjiga“, zasedanje delegacij za 8 dni
prekine. — Od delegatov Hrvaško-slovenskega kluba
se volijo v odsek za zunanje zadeve: Šusteršič in
Korošec; v odsek za bosanske zadeve: Korošec in
Laginja; v finančni odsek: Korošec; v vojni odsek
Korošec in Šusteršič; v peticijski odsek: Laginja.

Istega dne ob 5. uri popoldne se je otvorila tu-
di ogrska delegacija; opozicijski poslanci se je
niso udeležili. Za predsednika je bil izvoljen grof
Zichy, za njegovega namestnika pa Beöthy.

Vlada je predložila delegacijam skupni prora-
čun za čas od 1. julija 1914 do 30. junija 1915; gla-
vne številke so sledeče: zahteve zunanjega ministr-
stva 19.630.754 K, to je za 798.017 K več kot lansko
leto; za armadne potrebe 494.030.572 K, to je za
55.932.211 K več nego doslej. Potrebščine celotnega
proračuna znašajo 585.722.519 K. Specijalni krediti
za armado znašajo 81.310.000 K, za vojno mornarico
101.000.000 K, skupaj 182.310.000 K; od tega bo pla-
čala avstrijska polovica 115.949.160 K in ogrska po-
lovica 66.360.840 K. Ustanovitev poslaništva v Alba-
niji nas bo stala 90.800 K; dalje je za spremenitev
honorarnega konzulata v Monakovem v generalni do-
ločena svota 52.300 K.

Strašne so končno denarne zahteve vojne mor-
narice; namreč 4 bojne ladije (VIII., IX., X., in
XI.) po cirka 24.500 ton v vrednosti 328.208.000 K; 3
križarke (K, L, M) po okoli 4800 ton, 46.347.000 K; 6
torpedovk po 800 ton, 20.147.000 K; 2 donavska mo-
nitorja po cirka 520 ton, 4.884.000 K itd.

V sredo, ob 10. uri predpoldne, je prestolona-
slednik Franc Ferdinand kot zastopnik cesarja spre-
jel avstrijsko delegacijo, ob 11. uri pa je sprejel o-
grsko delegacijo. Predsednik avstrijske delegacije,
grof Sylva-Tarouca, je nagovoril prestolonaslednika
ter je med drugim dejal, da se je sicer mednarodni
položaj roboljšal, da pa nikakor ne moremo gledati
še v rožno bodočnost. Mi želimo in potrebujemo mi-
ru, da popravimo gospodarsko škodo in da se v me-
jah države razvije novo gospodarsko življenje. Mi
smo oddaljeni od agresivne politike, želimo pa in
mislimo, da tudi lahko zahtevamo, da prenehajo ob

naših mejah pojavi, ki nas vznemirjajo dalje in da
napram od strani zlohotnega sosedu improvizirani o-
ficijelni ali neoficijelni sovražni propagandi z vso
resnostjo nastopimo. Govornik se je konečno zavzel
za izpopolnitev mornarice v interesu politične in go-
spodarske moči države.

Na pozdravni nagovor je prestolonaslednik pre-
bral naslednji prestolni govor: Njegovo Veličanstvo
mi je poverilo častno nalogo Njegovo Veličanstvo tu
zastopati. Jaz sem vaše zagotovilo zveste udanosti do
osebe vladarjeve sprejel z živahnim zadoščenjem in
bom takoj o tem vladarja obvestil. Od zadnjega za-
sedanja delegacij se je mednarodni položaj znatno in
razveseljivo olajšal. V ozki zvezi z zavezniki ima
vlada Njegovega Veličanstva kolikor mogoče drago-
cene odnose z vsemi kabineti za ohranitev in utr-
ditev miru v Evropi, na kar bo tudi dalje delovala.
Nastop princa Viljema na albanskem prestolu je jam-
stvo za uspešni razvoj nove kneževine. Najboljše že-
lje Njegovega Veličanstva spremljajo novega alban-
skega vladarja pri njegovem miroljubnem, kulturnem
delu. Zahteve armade se gibljejo v normalnih mejah.
Očigled hitrega napredka brodovja vseh vlasti je za-
hleva po večji svoti za izboljšanje naše vojne morna-
rice postala neizogibna. Z novo bosansko-hercegovo-
sko železnico se bo udovoljilo neodložljivim strategi-
nim in gospodarskim pogojem. Od Njegovega Velič.
sem pooblaščen, Vam izročiti za Vašo izkušeno po-
žrtvovalnost in za izraze Vašega patriotičnega ču-
vstvovanja najvišjo zahvalo ter najsrčneje spreml-
jam Vaše delo z željo po najboljšem uspehu.

Po prestolnem govoru se je prestolonaslednik
nekaj časa razgovarjal s predsednikom in podpred-
sednikom avstrijske delegacije in z veseljem povdar-
jal, da se je cesarju zdravje obrnilo na boljše.

Ekspozice grofa Berchtolda.

V odseku avstrijske delegacije za zunanje za-
deve je grof Berchtold podal popoldne svoj ekspozice.
Začel je z Albanijo in dejal, da je splošno navduše-
nje, s katerim je albansko ljudstvo sprejelo kneza
Viljema, ugodno znamenje za uspeh njegove misije!
Upa, da bo mirno regeneracijsko delo v balkanskih
državah po krvavih vojskah pospešilo njihovo prija-
zno razmerje do monarhije. Srbija se je med balkan-
sko krizo zopet lahko prepričala, da smo ji bili ved-
no naklonjeni in če se ne umeva naših dobrot, nas
to ne sme motiti, da ne bi, varujoč naše lastne inte-
rese, gojili kolikor mogoče prijateljske odnose na-
pram nji. S Črnogoro smo si redno prizadevali, o-

vsako leto romarska karavana, ki potuje v največje
mohamedansko svetišče v Mekki. Takrat je v Kairi
velika prisotnost. Dostojanstveniki so pod rdečimi
šatori prisotni pri odhodu. Vse mesto je na nogah.
Še okna zagrnjenih harimov se odprejo in žene s
pajčolanom smejo gledati na ulice. Vojaški spremljajo
nekaj časa karavano na čelu, kakor pri nas proce-
sijo na Telovo. Velblodi so krasno pokriti, na grebe-
nih imajo palmovce vejice z oranžami. En velblod no-
si nekako stajalo v obliki piramide z lepimi prepro-
gami kot znamenje kraljevega dostojanstva. Arabska
godba spremlja potujoče.

V bližini Mekke slečejo svojo obleko ter gredo
bojda v samo dveh rutah na telesu okoli svetišča, ki
se imenuje kaba, ter poljubljajo tam črni kamen in
poslušajo pridigo. H koncu je veliko darovanje. Ta
dan je za vse mohamedance največji praznik. Imenu-
jejo ga veliki beiram. Na koncu postnega meseca,
ramadana, je pa mali beiram, praznik radi veselja,
da je prenehal post. K temu malemu beiramu dobiva-
jo otroci darila, kakor pri nas za Božič, prijatelji si
želijo srečo, podkralj sprejema visoke uradnike, ka-
kor pri nas delajo za novo leto.

Vsak mohamedan bi naj bil vsaj enkrat v živ-
ljenju v Mekki. Romar, ki je bil tam, dobi potem
častni naslov hadži in nosi zeleni turban na glavi,
dočim je pri nehadžijih barva turbana drugačna. Ko
se vračajo hadžiji, jih slovesno sprejmejo. Dvanajst
strelcev iz kanonov naznanja njih prihod na gradu v
Kairi, kamor prihajajo v slovesnem sprevođu.

Na gradu imamo v Mohamed-Alijevi mošeji ob-
liko, do katere so se dozdale razvile mošeje. Dvor pod
milim nebom nima več tistega pomena ko nekdanj, je
bolj postranska stvar; ima še pa studenec za umi-
vanje in je obdan z obokanimi galerijami. Molitveni
prostor s kiblo in prižnico je glavna stavba sama
zase.

Mošeja se imenuje alabastrska, ker je dosti
svetlega alabastra porabljenega v zidavi, ali pa po
ustanovniku Mohamedu Aliju Mohamed-Alijeva. Mo-

Nadaljni razvoj mošej nam kaže Hasanova mo-
šeja, zidana za sultana tega imena v l. 1356—1359.
Dvor pod milim nebom je manjši, ožji, dočim so ste-
brišča krasne stavbe s kupolo. Te stavbe niso več
samo za ograjo, ampak so samostojne, služeče še ob
enem drugim namenom. Tako je na eni strani za
svetiščem, kiblo, grobišče ali mavzolej za sultana, na
dveh drugih straneh so pa prostori ali dvorane za
verske šole, na četrti strani pa stavbe za druge na-
mene s hodniki na dvor, ki je 35 m dolg in 32 m ši-
rok. Svetišče, kjer je kibla in prižnica, je krasno o-
kinčano. Mošejin minaret je najvišji v Kairi, namreč
81½ m, dočim je Tulunov samo 40 m, Amrov pa 32 m
visok. V svetišču še je kot posebnost omeniti lep oder,
dolge imenovan, ki stoji na strani proti dvoru. Iz
dvora, kjer je zbrana množica vernikov, se namreč
ne vidi do kible in do prižnice; tudi se govornika na
prižnici ne more tako daleč razumeti. Zato stoji na
odru pomočnik govornikov, ki razloži odtod ljudstvu,
kaj se godi znotraj. Tudi pri molitvi mora ljudstvo
na molilec na odru gledati, da ostane v taktu, kakor
pri nas gledajo pri telovadnem nastopu telovadci na
oder, kjer telovadi predelovade.

Na drugi strani ceste je najnovejša, šele 1912
izgotovljena mošeja Rifaije, lepa zgradba, ki je zla-
sti znamenita radi tega, ker je v stranski kapeli gro-
bišče podkralja Ismaila in njegovih ožjih sorodni-
kov. Na visokih odrih ali katafalkah, kakor so pri
nas pri slovesnem mrtvaškem opravilu, so krste, po-
krite z dragocenimi preprogami. Cela uprava je jako
dragocena. V to kapelo hodi moliti tudi sedanji pod-
kralj ob določenih dnevih. Ker mora po mohamedan-
ski navadi dalje časa ostajati v molilnici, mora tudi
v njej kaj zavžiti. Kazal se nam je srebrni samovar
in drugo srebrno orodje, kar se potrebuje, da v tem
mavzoleju zavžijajo čaj. Kaže se tudi lep, bojda 140
let stari koran, iz katerega na lepem stojalo čita in
moli takrat podkralj.

Od teh dveh, na zadnje imenovanih mošej vodi
cesta čez trg Rumele na grad. Na tem trgu se zbira

hraniti z njo dobre odnošaje. Bolgarijo bomo pri njenem prizadevanju, nove pokrajine kulturno dvignili, slejkoprej gospodarsko podpirali. Zame je bilo neprecenljive vrednosti, da sem se povodom obiska Venizelosovega, ki se je vršil februarja na Dunaju, mogel prepričati, da se naše dobro razpoloženje napram Grčiji v Atenah ni napačno umevalo in se v kljub nekaterim težavam pravilno cenilo. Od tistega časa smo se začeli pogajati z grško vlado, in sicer glede trgovinskih pogodb in železnških konvencij. Kar se tiče Turčije, cenimo mi njeno moč in upoštevajoč nezmanjšani obstanek otomanske države bomo vse storili, da se Turčija politično in gospodarsko okrepi. Rumunija nas ni razumela; in posledica tega je, da je bila nekaj časa neprijazna naši monarhiji. Ne da bi zapirali oči pred dogodki v Rumuniji, smo vendar prepričani, da ne more nobeden resen rumunski politik misliti na to, da bi stavil velike ugodnosti na kocko, ugodnosti, do katerih so Rumuniji pripomogli samo ozki prijateljski odnošaji z nami. Glede vevlasti povdarjam pred vsem da trozveza, ki je med balkansko krizo pokazala svojo trdnost, sestavo, tvori neizpremenjeno podlago naše zunanje politike. Nato se spominja minister s toplimi simpatijami sprejetega obiska nemškega cesarja v Schönbrunn in Miramaru, kakor tudi ppatijskega sestanka z laškim zunanjim ministrom. Kar se tiče specijelno naših odnošajev do Angleške, odgovarjajo ti popolnoma duhu tradicionalnega prijateljstva, ki trdno veze monarhijo s tem kraljestvom. Daljši obisk, ki ga namerava napraviti britanska eskadra v našem Jadranskem morju, bo nam dal priložnost, spoznati ta prijateljska čustva. Naše razmerje do Rusije nosi prejšnoslej trajno prijateljski značaj. Spričo izrecno miroljubnih tendenc carske države in velikih kulturnih nalog ruskega narodnega gospodarstva menimo, da smemo pričakovati nadaljnji zaupanja polni razvoj naših odnošajev. Besede globoko občutenega občudovanja, katere je nedavno posvetil min. predsednik Francije našemu vladarju, so upoštevani vredni pojav prijateljskih odnošajev med francosko vlado in monarhijo. Da monarhija slejkoprej ohrani svoj položaj kot močan konzervativni faktor in element reda in miru, se stavlja velike zahteve na dajalno zmožnost in požrtvovalnost monarhije. Naloga merodajnih državnih in družabnih činiteljev bo, to s podvojeno skrbjo za nadaljnji razvoj vseh narodnogospodarskih predpogojev upoštevati. Zunanje ministrstvo bo s tem, da bo gospodarsko otvorilo velike pokrajine v drugih delih sveta, stremilenje monarhije po gospodarskem napredku z vsemi močmi pospeševalo.

Prestolni govor in ekspozice grofa Berchtolda sta v delegatskih krogih in tudi v javnosti vzbudila precejšnjo senzacijo. Mnogi, ki so računali na bolj obširnejša in stvarna izvajanja, niso prišli na svoj račun. „Magyar Ország“ pravi, da je prestolni govor napravil utis, kakor da bi nosil značaj same formalnosti.

Za slovenske kulturne zahteve.

V nedeljo, dne 26. aprila, se je vršilo v Gorici sijajno uspelo manifestacijsko zborovanje za slovensko univerzo, ki ga je sklicalo slovensko goriško a-

kademično dijaštvo. Shod je otvoril gospod jur. Vodušek in predlagal za predsednika jur. Vrtovca, ki je izvolitev sprejel in kratko obrazložil pomen tega zborovanja. Shoda so se udeležili državni in deželni poslanci Fon in nekaj drugih poslancev. Prvi je govoril jurist Sedej. Narisal je živo poslednje dogodke, ki so izzvali Slovence, da so se zavedli krivic, ki nam jih tako brezumno prizadevajo Nemci in Italijani. Povdarjal je naravnost brutalno nasilje laških dijakov napram jugoslovanskemu dijaštvu, ki so se predznili govoriti v svojem maternem jeziku na Revoltelli. Z ogorčenjem kar najenergičnejše protestiramo proti temu nasilju, ker Slovenci niso nič drugega zagrešili, kakor da so se posluževali pravic, ki jim gredo po državnih osnovnih zakonih, po naravnih in božjih postavah. Potem pa še zahteva, da jim da vlada še svoje vseučilišče v slovanski Trst! Napnimo Slovenci vse sile, da se nikdar ne bo v Trstu naselilo to iredentistično gnezdo, kar bo v največji interes naše Avstrije in njenega obstoja. Nato je razpravljajal govornik obširno boj za reciprociteto zagrebškega vseučilišča in vladni načrt, da naj velja to le za dijake iz Istre in Dalmacije. Z ostrimi besedami je govornik primerno osvetlil to vladno namero in zborovalci so z glasnim odobravanjem pritrdili njegovemu izvajanju. Naša zahteva je: popolna reciprociteta zagrebške univerze.

Kot drugi govornik je govoril katoliški akademik Zavađlal in povedal, da se Slovenci nahajamo v resnem trenutku, da je narodna kriza priklopela do vrhunca, da ni narodno vprašanje samo vprašanje narodne probude, ampak tudi narodne eksistence. Vprašati se moramo, kako je mogoče, da se v 20. stoletju, v državi, kjer imamo vsi enako pravico, kako je mogoče, da se v tej državi s Slovani tako postopa. To je mogoče radi tega, ker vlada ni s š 19 izpremenila tudi svojega sistema. Zemlja je moč. Narod, ki jo izgubi, postane najemnik te zemlje. Industrija je pa še večje važnosti. In glej! Naši narodni nasprotniki, osobito Nemci, so spoznali odločujočo moč teh dveh faktorjev, odtod njih sistematično delo na poti iz Berlina do Adrije. Do prepričanja mora priti Avstrija, da če hoče eksistirati, more le kot država, pravična tudi slovanskim narodom, ki so ji bili in ji bodo vedno zvesti. Boj, ki ga bijemo, je boj za našo eksistenco in za njeno. Zato naj da vlada Slovincem pravice v šoli, v uradu, v javnosti; dajte našim ljudem kruha na domači zemlji, ne vsiljujte nam tujcev!

Gospod državni in deželni poslanec Fon je moral žalibog še pred zaključkom zborovanja oditi in je zato sporočil po predsedniku zborovanja pozdrav v imenu S. L. S. ter zagotovil, da bo ta stranka delala vedno v smislu sprejetih resolucij.

Nato sta govorila poslanca dr. Podgornik in dr. Gregorin ter povdarjala nujno potrebo skupnega nastopa vseh Jugoslovancev.

K besedi se je oglašil še govornik g. Kremžar, ki se je v svojem govoru pečal osobito z „ljubeznijo“ Italijanov in Nemcev do Avstrije. Potem pa je omenjal naše zahteve. Ne le vseučilišče tudi vse druge šole zahtevamo. Pa tudi za trgovsko in obrtno naobrazbo mora skrbeti vlada, da dobimo Slovenci zopet svojo trgovino, kakor smo jo že imeli v srednjem veku, kakor priča slovenska cerkvena bratovščina v Vidmu v letu 1452. Ko dosežemo tudi to, tedaj pa le

vi Mamlukov na južni, grobovi kalifov na severni strani. Čuden utis naredijo ta grobišča. Tu si namreč ne smemo predstavljati naših pokopališč z grobovi in križi, tudi ne navadnih mohamedanskih grobišč z grobovi in kamni, na katerih je napis in kako znamenje, da se ve, kdo je pokopan. Ampak na teh grobiščih so poleg grobov ali nad grobi ali okoli grobov stavbe, za imenitnejši mrlič mošeje, za drugimi navadne hišice s štirimi stenami in z ravno streho. Tako je to grobišče del mesta zase, mesto mrtvih. Človek tu hodi po ulicah in mimo hiš, kakor pri stanovanjih živih. Mošeje so tukaj seveda manjše kakor druge, so samo nekaki mavzoleji ali kapele, pa jako lepe, v pristno arabskem slogu. Večinoma imajo kupole, nekatere tudi vitke minarete. Druge hiše so pa tako preproste, kakor pri nas kje na kakem majhnem pokopališču na pol razpadle mrtvašnice ali zapuščene viničarije. V te mošeje in te grobne hišice prihajajo sorodniki ob določenih dnevih žalovati. Po več časa ostanejo, tudi po tri dni, tako da imajo tam hrano in pijačo, po našem sedmine. Te grobne mošeje so večinoma pozidali mamluški sultani. Veliko jih že razpada. V novejšem času se je postavil poseben odbor (Comite de Conservation des Monuments de l'Art Arabe), ki ima nalogo, tudi te spomenike ohraniti še dalje časa. Komaj 500 let stari ne morejo kljubovati času kakor 5000letne piramide.

Kraj molitve in učenja obenem je vseučiliščna mošeja el Azhar. Nastala je istočasno z današnjo Kairo. Gohar, vojskovodja kalifa Muizna, iz rodu Fatimidov, je z mestom (969) ustanovil tudi to mošejo l. 970 po Kr. Kot „vseučilišče“ pa se je začela rabiti l. 988, pod kalifom Azizom. Od stare mošeje je pa le še srednji del svetišča, vse drugo se je v teku let moralo večkrat popravljati. Oblika je še prav stara, kakor pri popisanih starih mošejah. Veliki dvor je v sredini; studenec za umivanje je na vstranskem dvorišču poleg stanovanj dijakov. Okoli dvora so pa

naprej na delo, da se osvobodimo nemškega in italijanskega robstva.

Nato se je sprejela s'edeča resolucija, v kateri celokupno slovensko akademično dijaštvo v Gorici protestira najodločnejše proti brutalnemu nasilju italijanskih dijakov na Revoltelli v Trstu; pozivlja odločujoče činitelje, da store vse potrebno, da se Revoltella v doglednem času podržavi; pozivlja jugoslovanske poslance, da z vsemi sredstvi preprečijo ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu, ki je najvažnejša točka avstrijskega jugoslovanskega ozemlja v naravnem in socialnem oziru; zahteva, da se nemudoma izvede reciprociteta zagrebškega vseučilišča, ki pa nikakor ne sme biti kompenzacija za italijansko vseučilišče in mora biti dostopna vsem avstrijskim Jugoslovancem in ne samo Istranom in pa Dalmatincem.

Vojna med Mehiko in Zedinjenimi državami.

V krvavem sporu med Mehiko in Zedinjenimi državami se je pripetilo nekaj, kar je spremenilo že ves položaj. Južnoamerikanske republike Argentinja, Brazilija in Čile so ponudile Zedinjenim državam svoje posredovanje, da bi se omogočila rešitev krvavega spora mirnim potom. Predsednik Zedinjenih držav Wilson je sprejel ta predlog, toda le pod pogojem, če odstopi Huerta, predsednik republike Mehike, katerega Zedinjene države kot takega nočejo priznati. Tudi mehiški zunanji minister, kateremu so istotako ponudile omenjene republike svoj posredovalni predlog, je sporočil, da sprejme posredovanje južnoameriških držav. Kakor se še poroča iz Washingtona, so se posredovalni akciji južnoameriških držav tudi pridružili evropski diplomati in v zadregi sta sedaj Huerta in Wilson. Prvi se noče umakniti kot predsednik republike, Wilsonu pa tudi vzburja živce možnost, da bi utegnila vojska trajati dolgo časa in bi bila zelo krvava, končno bi pa Zedinjenim državam ne prinesla nobene pomembne, najmanj pa kake teritorialne pridobitve. Ker bi se temu upirala Anglija in bržkone tudi ostale velesile, osobito pa še vse južnoameriške države. Iz Mehike že prihajajo poročila, da postaja vpliv Huerte vsak dan manjši, in da se množe nasprotstva med njim in vlado od dne do dne. Mehikanski vstaši se ne morejo zediniti, da bi se oprili Huerte ter ga podpirali v boju zoper Zedinjene države. V letakih, ki so jih izdali in razdelili med ljudstvo, očitajo Huerti, da je on sam zakrivil sedanjí položaj in da je on sam kriv, da so se izkrcle na mehiška tla severoameriške čete in s silo zavzele mesti Tampico in Veracruz. To pa pomeni padec Huerte in že se govori, da se je bajje Huerta skril na neko tuje poslaništvo, ker se boji atentata na njegovo osebo. Zedinjene države pa izkrcavajo z vso naglico številne čete na mehiško ozemlje, z namenom, da s tem pospešijo odstop Huerte. Vrše se vsak dan krvavi spopadi med vojaštvom Zedinjenih držav in onim Mehike. Iz Zedinjenih držav prihaja vest, da nameravajo Zedinjene države v slučaju, če se Huerta ne umakne v najkrajšem času, oficijelno napovedati vojsko Mehiki, kar bi pa povzročilo nove mednarodne zapletljajve na svetovnem pozorišču.

hodniki ali dvorane s stebrovjem; na vseh straneh so še povrh prizidani prostori za stanovanja, knjižnica itd. Na vzhodni strani je svetišče, ki meri 3000 kvadr. metrov in ima 9 lažij s 140 mramornatimi stebri. V njem je na vzhodni strani kibla in poleg nje prižnica.

To „vseučilišče“ še zdaj naredi utis cerkvenih samostanskih šol v našem srednjem veku s to razliko, da so naše srednjeveške šole bile že bolj razvite. Vzdržuje se to vseučilišče z verskimi ustanovami. Dijaki prihajajo največ seveda iz Egipta, pa tudi od drugod. Leta 1911 je bilo dijakov nič manj kot 9541 in 587 profesorjev. Profesori in dijaki so razdeljeni v posamezne skupine, pa tudi sekte, ki druga drugi nasprotujejo. Učijo se pa majhni stroci pisati in brati koran, fantje pa koran razumevati in razlagati. Ženske so pa popolnoma izključene iz mohamedanskih šol.

Poučevanje je kaj primitivno. Po hodniku čepijo dečki okoli svojega učitelja, ki sedi naslonjen na kako steno ter gleda, da je otročad kolikor toliko mirna. Eni črkajo na svoje tabele arabske črke, drugi se uče kake stavke, ki jih je učitelj napisal na tablo, ter zibljejo venomer svoj gornji del telesa, ker so mnenja, da si s tem človek lažje zapomni. Če kateri meni, da bo že šlo na pamet, gre učitelju naučeno povedat. Če res gre dobro, ga učitelj pohvali, če ne, ga potrka v vzpodbudo s šibo, ki jo sicer tudi tisti okusi, ki ne da miru. Sicer pa miru, kakor je v navađi v evropski šoli, itak ni, ker se vsak svojo reč na pol glasno uči. Zato se sliši enako čevkanje kakor pri nas v ljudski šoli, če je oddih in učitelja ni v razredu.

Veči fantje imajo svoje kolegije v svetišču samem. Tam je boljše. Ze učitelj ali profesor izgleda bolj častitljivo. Sedi pa tudi ta na tleh in drugi čepijo istotako na preprogi v krogu okoli njega. Vsak ima svoj koran.

(Dalje prih.)

hamed Ali jo je začel zidati, dogotovljena je pa bila šele leta 1857 pod Saidom. Pri vходу v posebni kapeli počiva na visokem katafalku truplo Mohameda Alija. Molišvena stavba je posneta po carigrajski cerkvi Svete Modrosti (Hagi'a Sofija) ter je mnogo vrstno in pestro okrašena. V visokih kupolah visi na tisoče svetilk. Dragoman je pravil, da je bila po teh tisočih majhnih lučeh v mošaji čarobna razsvetljava; zdaj je pa napeljana elektrika, ki razsvetljuje premočno.

Ta mošeja s svojo veliko kupolo s polumesecem na vrhu sredi več majhnih kupol in s svojima pred mošejo se v sinjem nebu zgubljajočima vitkima minaretoma je poseben kras in glavni znak današnje Kaire. Ustanovitelj sedanje dinastije ji je dal ta pečat, ki je pa poškrabljen s krvjo. Blizu mošeje je namreč visoko obzidana ulica, kjer so Alijevi Albanci leta 1811 ubili 480 Mamlukov. Na drugi strani se pa kaže kraj, kjer si je rešil življenje edini Mamluk, Amin beg, s tem, da je skočil s konjem v globok grajski jarek. Na obzidju se kaže podoba podkve, ki se spravlja v zvezo s tem činom.

Na gradu še je ena znamenitost, Jožefov studenec, Bir Jusuf. Sultan Jožef Saladin, Salaheddin Jusuf, ki je začel zidati ta mestni grad ali citadelo, je dal izkopati tudi ta 88 m globok vodnjak. V globočini 48 m so gonili voli nekdaš sakije ali vodo-zajemalno pripravo. Odtod je grad dobival vodo, ki se pa zdaj več ne potrebuje, ker imajo druge vodne naprave. Ime spominja na svetopisemskega egiptskega Jožefa. Legenda lokalizira tudi njegovo rečo na ta grad sultana Saladina, ki je vladal 1169—1193 po Kr.

Prebivalci mestnega grada so zdaj večinoma samo angleški vojak v svojih vojašnicah. Mirno ponosno stojijo na svojih stražah. Njih kanoni so obrnjeni proti mestu. Na vznožju grada proti jugu so ječe.

Na vsaki strani gradu ob močatamskem gorovju sta pa prava kraja miru, mesta mrtvih, grobo-

Abstinentje pri papežu.

Rim, dne 23. aprila.

Dne 22. aprila smo se zbrali zastopniki protialkoholnih organizacij v prostorni dvorani kamilijskega samostana k prvemu zborovanju. Otvoril ga je predsednik mednarodne protialkoholne katoliške lige baron Ruys de Beerenbrouck ter pozdravil došle romarje in domače rimske prijatelje protialkoholnega gibanja v francoskem, nemškem in holandskem jeziku. Določil se je vsopred in podala razna pojasnila. Predsednik je sporočil kongresu izrecno željo papeževo, naj bodo katonci, kakor v vsem, tudi v protialkoholnem boju edini in složni. Ta opomin ni brez pomena, zakaj v Nemčiji se celo med katoličani kavčajo med seboj strogi abstinenti in „zmerniki“ ter s tem zelo škodujejo protialkoholni akciji.

Popoldne ob 5. uri je bilo istotam slavnostno zborovanje, katero sta počastila tudi dva kardinala: Casetta in Belmonte, ki je ob koncu tudi spregovoril ter kongresu sporočil pozdrav kardinalskega kolegija.

Govorili so zastopniki protialkoholnih organizacij v raznih državah, za Nizozemsko predsednik sam, za Švico Jakob Büttler, za Belgijo kanonik Douterlunq, za Francijo dr. Harmel, za Italijo prof. Betazzi, za Nemčijo župnik Maas (za abstinentje) in pa Haw (za zmernike), za Avstrijo baron Pražak, za Ogre župnik Schurger. Vsak je podal kratek pregled o protialkoholnem gibanju v svoji deželi. Baron Pražak je pohvalno omenil tudi še našo „Sveto vojsko.“ Marsikaj zanimivega so povedali razni govorniki. Holanci n. pr. so v prid protialkoholnemu gibanju priredili le eden cvetlični dan in nabrali so ta dan 100.000 frankov; s tem so ustanovili dvojce zdravilišč za pijance. — Mi smo že tudi v tem listu priporočali slovenski brezalkoholni dan, naj bi se ta dan, kar se drugače zapije, zbralo za kulturne namene in še zlasti za protialkoholno akcijo. Italijanski zastopnik je omenil, kako silne težave v protialkoholni akciji imajo italijanski katoličani, a dostavil je tolažilne besede: težave so zagotovilo nebeškega blagoslova.

Glavna reč, radi katere smo se sešli v Rimu, pa je bila: pokloniti se sv. očetu ter od njega dobiti najvišje potrdilo in blagoslov za naše težavno pa veljavno delo. Avdijenca pri sv. očetu je bila določena na 23. aprila ob 11. uri.

Ob 8. uri so se zbrali zastopniki abstinentnih katoliških organizacij raznih evropskih narodov in držav v lateranski baziliki, posvečeni velikemu abstinentu, sv. Janezu Krstniku. Kardinal van Rossum je opravil za abstinentne romarje tiho sveto mašo in delil med mašo sv. obhajilo. Blizu oltarja, pri katerem smo imeli sv. mašo, je grob slavnega Leona XIII. Oko se mi je ustavilo na kipu romarja-delavca, ki stoji ob desni sarkofaga, v levici drži romarsko palico, desnico steguje proti Leonu, ki se blagoslavljajoč dviga iz prestola, kakor je imel navado, če so ga pri slovesnih prilikah prinesli med romarje. Pod delavcem je napis: „K očetu se od vseh krajev shajajo sinovi, da ga počaste.“ Trudno telo velikega Leona počiva sedaj v mrli kameniti rakvi. Omenjene besede pa veljajo tudi njegovemu nasledniku. — Praznik sv. Jurija, morilca grdega zmaja je danes. Alkohol je ta moderni zmaj, dan za dnem zahteva svoje hekatombe. Bojevniki zoper tega zmaja smo se zbrali v večnem mestu, da se poklonimo vrhovnemu varihu najvišjih dobrin človeštva, da od njega dobimo potrdilo, bodrilo in blagoslov.

Po sv. maši nas je fotograf s kardinalom vred potegnil na stekleno ploščico.

Ob 11. uri smo se že zbirali na Petrovem trgu. Švicarska straža, v pisani, žolto-rdeči obleki nam pregleda vstopne listke, da bi se med nas ne vtepel kak nebodiga treba. Čez nekaj stopnic, pa smo na slovitim Damazovem dvorišču. Pokažijo nam preko Damazovega dvora na velika vrata. Tam nas premeri od pet do glave druga straža. Prekorakamo dvojce, trojce stopnic, pa nas sprejme v škrlat oblečen komornik in pokaže na hodnik, kjer si lahko posedemo in čakamo na to, kaj ima priti. Na dnu hodnika stoji velikanski mramornat kip Kristusa, vladarja sveta, v levici drži knjigo, v desnici vladarsko žezlo. Cel strop krasijo lepe freske, ki predstavljajo pokrajinske slike, na oboku so zgodbe nove zaveze. Hodnik je dal okrasiti in z okni zapreti Pij IX., prej je bil hodnik odprt. Od časa do časa se prikaže rdeče oblečeni, gladko obrti komornik in privede nove gruča ljudi, včasih tudi nekatere odvede v skrivnostne znotranje prostore. Vsakovrstni jeziki se slišijo: holandski, francoski, laški, nemški, slovenski, zakaj tudi 5 Slovencev se nas je znašlo, z ozirom na naše narodno število prav veliko. Vsem se kaže na obličju, da pričakujejo nekaj posebnega, velikega, kar bo ostalo neizbrisno v življenju vsakega posameznika. Tu vidimo gospodo z visokimi redovi, bosonoge frančiškane, rusaste kapucine, kamilijance z rdečimi križi na prsih, dame v črni svili, poleg mene stoji postarna italijanska dama s prav moškimi brki. Enačsta ura je že davno minila, a čakanju še ni konec. Mi težko čakamo, kako težavno pa še mora biti papežu dan za dnem sprejemati ljudi ter jim kaj povedati in pri mnogih se gre le za to, da lahko rečejo: papeža sem videl. V resnici, podeljevanje avdijenc je za slabotnega starčka nemala žrtev in izguba dragega časa. Pa ne gre drugače. Kristus je rekel: (Kdor je med vami prvi, naj bo kakor zadnji. Oče se mora pokazati svojim otrokom.

Naposled se nekaj zgane tam pri vratih. Peljejo nas skozi dve, tri širne dvorane in postavijo v precej prostorno sobano. Tam spredaj stoji pozlačen prestol, zraven njega dve nižji stolici. Tu bomo torej videli papeža! Vsak se potiska naprej. Kmalu smo vsi nagromadeni krog prestola. „Tako ne smete biti“, nam jako uljudno dopovedujejo in nas polagoma potskajo nazaj proti stenam. Marsikdo je pri tem dobil brjdek občutek na kurjih očesih od sosedove pete. Komaj nas spravijo v red, že pride povelje, da moramo dalje. Spravijo nas v neko manjšo sobo. Tu ni nobenega sedeža. Na tleh in ob stenah fine preproge. Maršali in drugi višji častniki dvorske straže so že tu, znamenje, da smo blizu svetega očeta, papeža. Globoki molk kakor v grobu. Tisti, ki smo videli nekdanje Leonove sprejeme, smo mislili, da pride pred papežem še cela vrsta gardistov in monsinjorjev. Kar iznenadilo nas je, ko zagledamo naenkrat belo postavo v svoji sredi. Papež Pij X. stoji pred nami! Precej visoka, močna, od starosti malo sklonjena postava v belem talarju. Obličje je nekam pepelkasto-sivo, težke skrbi so pustile brazde na njem. Oči so zelo mile in žive. Z nekoliko zamolklim pa različnim glasom nas je nagovoril sv. oče. Zahvalil je za izraz vdčnosti v posebni adresi, ki jo je predsedstvo izročilo. Izrazi svoje veselje, da nas vidi pred seboj in s povdankom dodaj očetovski opomin: Ostanite stanovalni in zvesti pravilu, kistesiga začetali v boju proti alkoholu in njegavi škodljivosti v moralnem, materijalnem, gospodarskem oziru. Nebeški blagoslov naj spremlja vaše delovanje in v zagotovilo božjega blagoslova nam podeli svoj apostolski blagoslov, katerega so deležni ne samo navzoči, ampak vsi, katere vključimo v svoj namen ter so nam mihi in dragi. Ob enem blagoslovi vse naše spominke.

In avdijenca je bila pri kraju, trajala je k večjemu pet minut. Z ozirom na rahlo papeževo zdravje so avdijence sploh zelo skrajšane.

„Ostanite stanovalni in zvesti svojemu pravilu“, ta očetovski opomin in apostolski blagoslov velja tudi vsem našim udom „Sv. vojske“, zlasti tistim, ki so se oklenili abstinence. „Bodite zvesti in stanovalni!“ — Voditelji naših protialkoholnih organizacij naj sporočijo udom blagoslov sv. očeta pa tudi opomin.

Adresa, ki jo je izročil sv. očetu glavni odbor, je spisana v francoskem jeziku in obsega te misli: Odbor katoliške protialkoholne lige prosi, da sv. oče blagovoli potrditi in blagosloviti zvezo in vse, ki se v njej vojskujejo zoper nezmernost, vzrok tolikih nesreč gospodarskih in moralnih. Okoli dve sto romarjev iz najrazličnejših krajev in narodov predstavlja danes pred sv. očetom mednarodno protialkoholno zvezo. Različni so po narodnosti in po jeziku, a edini v tem, da je alkoholizem postal današnje dni velika socialna šiba, ter resno ogroža mnoge katoliške narode. Tej pogubonosni povodnji se treba v bran postaviti z energičnim in sistematičnim delom, zakaj sovražnik, s katerim se je bojevali, ima silno moč. Potreba skupne, enotne in močne akcije je leta 1909 rodila misel katoliške mednarodne protialkoholne lige, ki šteje sedaj že na stotisoče udov. Liga obsega v bratski zvezi popolne abstinentne, pa tudi prave zmernike. Adresa izreka dalje papežu zahvalo, da ji je določil za protektorja modrega kardinala Merciera, nadškofa malinskega, ter zagotavlja sinovsko vdčnost liginih članov do sv. stolice. Za ligo in njene zaveznice bo močna opora in bodrilo, če ji sv. oče podeli svoje potrdilo in blagoslov; bojevnikom, ki se z abstinenco, zmernostjo, ljubeznijo in osebnimi žrtvami vojskujejo zoper alkoholizem, bo dalo to novega poguma, da ne omagajo v težavni, uprav nadčloveški borbi.

Po papeževi avdijenci se je glavni odbor predstavil tudi državnemu tajniku Merry del Valu, ki je v imenu papeževem na adresu dal tudi pismen odgovor. Sv. oče je radostnega srca sprejel izraze vdčnosti zastopnikov katoliških protialkoholnih organizacij, čestita k lepim uspehom moderne križarske vojske, ki stoji na evangeljskih načelih in je podložna vodstvu cerkvene oblasti. Cerkev je že tudi do sedaj posvečala pozornost alkoholnemu vprašanju, kakor je razvidno iz mnogih provincijalnih in škofijskih sinod. Sv. oče izrecno želi, da duhovščina v vseh deželah krepko podpira s poukom in vzgledom veljavno delo ljudske vzgoje proti zlu, ki dela toliko škodljive zlasti v nekaterih deželah.

Rim je govoril . . .

Politični pregled.

Seja klubovih načelnikov.

Predsednik dr. Sylvester sklicuje načelnike vseh parlamentarnih klubov h konferenci, ki se vrši dne 4. maja ob 3. uri popoldne. — Dr. Sylvester se je baje izjavil, da bo pri vladni delal na to, da se že skliče državni zbor na 15. maja, da vsaj podaljša provizorij poslovnega reda.

Deželnozborske volitve na Tirolskem.

Pondeljek so se na Tirolskem začele deželnozborske volitve. Volila je splošna skupina. Nemška krščansko-socialna in stara katoliško-konservativna stranka sta sklenili kompromis. Izvoljenih je 9 katoliških Nemcev, 6 katoliških Italijanov, 1 italijanski nacionalci in 1 socialistični demokrat. Potrebne so 3 ožje volitve. Liberalci so na celi črti propadli. Katoliška stranka si je priborila 2 mandata v mestnih okrajih.

Volitve na Švedskem.

Sestav nove druge zbornice je sledeč: desnica ima 86 mandatov, socialni demokratje jih imajo 73. liberalci pa 71. Pri zadnjih volitvah je pridobila desnica 22 mandatov, socialni demokratje so pridobili 9, liberalci pa so jih 31 izgubili.

Vstaja v Ulstru.

Kakor smo že zadnjič kratko poročali, dobiva vstaško gibanje med upornimi protestantskimi Ulsterčani na Irskem vsak dan ostrejšo obliko. Če bi bila angleška vlada pravočasno posegla, vmes in za branila s strogimi odredbami vsako utihotapljanje orožja in zbiranje prostovoljcev, bi bilo vstaško gibanje že davno udušeno. Glasom poročil je pa postal položaj v Ulstru v zadnjih dneh katastrofalen. Z veliko energijo razdeljujejo ulsterski prostovoljci vtihotapljeno orožje in angleška vlada je proti njim popolnoma brez moči. Očigled tej veliki nevarnosti se je odločila angleška vlada do energičnih korakov. V bližini Belfasta je zbrala kanalsko vojno brodogradnjo, ki je že dobilo povelje, da začne na dano povelje obstreljevati ulstrsko obrežje. Vlada je izročila vso politično oblast v Ulstru generalu Mac Redayju in njegov prvi korak je bil, da je proglasil v Ulstru vojno stanje. V Ulstru je izkrcanih več vojaških oddelkov s poveljem, da prodirajo proti upornim Ulsterčanom.

Novo šikaniranje naših kmetov.

Iz marib. okraja, 30. aprila.

Dandanes so činitelji, ki kmeta ne gledajo s posebno prijaznim očesom, res iznajdljivi, kar se tiče šikaniranja. Ni dovolj, da se na lagajo kmečkemu ljudstvu vedno nova bremena, novi davki, oblasti prihajajo dan za dnevom še z novimi sitnostmi.

Dosedaj je bilo v navadi, da se je vsakoletno klasificiranje konj vršilo po župnijah, ali pa na kraju, ki ni bil posebno oddaljen. Na primer so morali prignati kmetje iz Jarenine, St. Ilja, Svečine itd. svoje konje na Pesnico, oni v okolšju St. Lovrenca v St. Lovrenc itd. Letos pa je namestnija določila, da se morajo prignati konji iz vseh občin mariborskega sodnega okraja v Maribor, in sicer na vežbališče na Tezno. Pomislimo samo, kako daleč ima uboga živina in ž njo vred njen lastnik iz St. Lovrenca ali iz Lehna ter Ruščebrega v Maribor. In to v sedanjem, tako delapolnem času! Tri dni izgubi marsikateri posestnik s to nepotrebno parado. Ljudje so zunaj hudo razburjeni zavoljo te nepotrebne novotarije. Čemu je namestnija to upeljala? Da olajša „težavno“ delo gospodom, ki so v klasifikacijski komisiji. Drugega tehtnega vzroka za to novotarijo ni. Ubogi kmet se mora s trudnim konjem mučiti mnogo ur daleč, zgubiti pri tem več dragocenega časa in navadno tudi več svetlih kronic. A to je bilo treba vse samo radi tega, da se gospodi olajša teža klasifikacijskega potovanja.

Izvedel sem, da tudi v drugih krajih ni nič boljše. Kmet iz Dravskega polja se mi je pritoževal, da morajo kmetje ptujskega okraja vsi prignati svoje konje v Ptuj, prej je bila klasifikacija tudi v Moškancih in St. Lovrencu.

In lepo na tihem se je upeljala ta novotarija. Ni bilo niti časa, da bi se merodajni faktorji, najpr. poslanci, pobrigali in protestirali zoper to novo obremenjevanje naših konjerejcev.

V naslednjem prinašamo natančen spored konjske klasifikacije v letu 1914, iz katerega se jasno razvidi, da je največja nerodnost, da morajo kmetje z najskrajnih periferij okraja v sedanjem času, ko čaka toliko dela, goniti svoje konje v mesto.

Sodni okraj Maribor. Kraj: vežbališče na Tezni. Petek, dne 1. maja, ob 7. uri zjutraj občine: Fram, Gorica, Ješence, Loka, Rače; ob 2. uri pop.: Sv. Marjeta na Dravskem polju. — Sobota, dne 2. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Morje, Podova, Orehova vas, Ranče, Skoke, Gornje Hoče. — Pondeljek, dne 4. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Pohorje, Pivola, Rogoza, Slivnica, Spodnje Hoče, Bohova. — Torek, dne 5. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Vrhov dol, Studenci, Limbuš, Dogoš. — Sreda, dne 6. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Šmiklavž, Pekre, Potbrežje. — Četrtek, dne 7. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Sv. Martin pri Vurbergu, Gornji Duplek, Razvanje, Tezno, Cvetkovec; ob 2. uri popoldne: Radvanje. — Petek, dne 8. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: St. Peter, Ciglenec, Recenjaj, Kumen. — Sobota, dne 9. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Lehen pri Ribnici, Sv. Lovrenc pri Mariboru. — Pondeljek, dne 11. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Ruščob breg, Bistrica pri Limbušu, Bistrica pri Rušah, Smolnik, Janžev vrh. — Torek, dne 12. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Slemen, Boč, Sečnica ob Dravi, Kamnica, Jelovec pri Kamnici, Krčevina, Sv. Križ, Bresterica, Rošpoh. — Sreda, dne 13. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Sv. Jurij ob Pesnici, Plač, Gornja Sv. Kungota. — Četrtek, dne 14. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Dobrenje, St. Ilj, Gradiška, Grušova, Jarenina, Sv. Jakob v Slov. gor.; popoldne ob 2. uri: Kaniža, Lajtersberg, Sv. Marjeta na Pesnici, Lobnica, Ruše. — Petek, dne 15. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Ploderšnica, Polička ves, Pesniški

dvor, Ranca, Špičnik, Slatinski dol, Dragučova, Vr-
tiče, Svičina, Vukovski dol, Selnica ob Muri, Cer-
šak; ob 2. uri popoldne: Spodnji Duplek, Cirknica,
Vosek.

Sočni okraj Sv. Lenart v Slov. goricah. Kraj:
Živinsko sejmišče v St. Lenartu v Slov. gor. Sobo-
ta, dne 16. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Gočova,
Senarci, Verjane, Ihova; ob 2. uri popoldne: An-
drenci, Sv. Anton v Slov. gor., Sv. Benedikt v Sl.
gor., Sv. Trojica, Sv. Trije kralji. — Ponedeljek, 18.
maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Gornji Porčič, Osek,
Smolinci, Župetinci, Drvanja, Trotkova, Čagona. —
Torek, dne 19. maja, ob 7. uri zjutraj, na trgu, ob-
čine: Sv. Jurij v Slov. gor., Jablanec, Ledinek, St.
Lenart v Slov. gor., Spodnji Porčič; ob 2. uri pop.:
Biš, Brengova, Cogetinci. — Sreda, dne 20. maja, ob
7. uri zjutraj, občine: Kremberg, Malna, Srednji
Gasteraj, Zgornji Žerjavci, Zgornja Voličina. — Pe-
tek, dne 22. maja, ob 7. uri zjutraj, občine: Žitce,
Partinje, Žikarce, Selce; popoldne ob 2. uri: Ragoz-
nica, Zamarkova. — Sobota, dne 23. maja, ob 7. uri
zjutraj, občine: Gornja Ročica, Šetarjeva-Radehova,
Žitence, Črmljenšak, Spodnji Gasteraj; ob 2. uri po-
poldne: Spodnji Žerjavci, Spodnja Voličina, Zimica,
Korena.

Sodni okraj Slov. Bistrica. Kraj: Slov. Bistri-
ca, živinsko sejmišče. Četrtek, dne 18. junija, ob 7.
uri zjutraj, občine: Frajham, Pkel, Kalše, Čreš-
njevec, Žabljek, Laporje, Lušečka vas, Sv. Martin
na Pohorju, Modraže, Gornja Bistrica, Poljane, in
Studenice; ob 2. uri popoldne: Sv. Ana, Hošnica,
Dežno, Hrasovec, Jelovec-Makole, Pečke, Brezje,
Stanovsko, Štatenberg, Stopno, Verholje. — Petek,
dne 19. junija, ob 7. uri zjutraj, občine: Bukovec,
Gabernik, Ogļjenščak, Gornja Ložnica, Vrhloga, O-
šelj, Gornja Poljskava, Pokošje, Pretrež, Ritoznoj,
Šentovec, Kovača vas, Smrečno, Tinje, Slov. Bistri-
ca, Bojtina, Cigonec; ob 2. uri popoldne: Spodnja
Ložnica, Spodnja Novava, Spodnja Poljskava.

Mogoče bi se še dalo za občine, ki bodo imele
klasifikacijo še le v sredini meseca maja in v juni-
ju, doseči, da bi obveljala stara zbirališča. Naj še
merodajni činitelji izpregovorijo odločno besedo pri
namestniji.

Raznoterosti.

Iz evidenčne službe. Višji evidenčni zemljeme-
rec v Brežicah, Emanuel Martiny, je premeščen iz
Brežic v Gradec.

Iz pol. službe. Računski podčastnik 87. pešpol-
ka v Pulju Martin Šmigoc je imenovan za kancelista
za okrajno glavarstvo v Ljutomer.

Iz poštne službe. Poštarica Ana Niefergall v
Planini je premeščena na svojo lastno prošnjo v
Braslovče.

Osebnostna vest. Vlač. gospod Jakob Tajek, duhov-
nik naše lavantinske škofije, je postal ces. kraljevi
vojni nadkurat v sedmem plačilnem razredu. Srčno
čestitamo!

Duhovniške vesti. Č. g. Nikolaj Jamšek nasto-
pi župnijo Razbor nad Loko. Prestavljeni so nasled-
nji gg. kaplani: Pavel Zagar iz Mozirja kot II, kap-
lan v Trbovlje, Janez Luskar iz Vidma v Mozirje,
Anton Kovačič iz Majšberga na Videm.

Odgovorite! Na nedeljskem shodu je dr. Rav-
nihar izustil tudi trditve, da „sta napreden in naro-
den dandanes istovetna pojma.“ S tem se odreka V.
L. S. in vsem Slovencem katoliškega svetovnega na-
ziranja naprednost. Slišimo, da nekaterim gospodom
ni prav, da smo pokazali ta shod v pravi luči. Toda
naj nam odgovorijo, ali se ne istovetijo s temi nazo-
ri, ki so se propagirali na shodu! Kdor v „nelibe-
ralcu“ vidi „neslovenca“ — ne zasluži resnega vpo-
števanja.

Vprašanje na Dramatično društvo v Mariboru.
Na nedeljskem shodu v Narodnem domu je med dru-
gim izrekel dr. Kukovec tudi to-le: „Kaj nam poma-
ga, če goji vaše Dramatično društvo še tako skrbno
dramatiko, če so igre še tako dobro obiskovane, če
pa pri tem zanemarjamo delo v okolici in na deželi
in če ne storimo nič, ali pa bore malo, da si pridobi-
mo mandatov na deželi.“ S temi besedami je rekla-
miral dr. Kukovec Dramatično društvo za-se in je
javno proglasil kot narodno-napredno, to je liberalno
institucijo. Ker nam je pa do sedaj Dramatično dru-
štvo vedno zatirjevalo, da je ono nad strankami, da
nima s politiko ničesar opraviti, je sedaj po apodik-
tični trditvi dr. Kukovca mogoče le dvojno: Ali je
Dramatično društvo res institucija Narodne stranke,
in so bile torej njegove trditve napram nam le pesek
v oči in neresnične, ali pa je govoril dr. Kukovec na
nedeljskem shodu neresnico. Ker torej tretje ni mo-
goče, vprašamo Dramatično društvo odločno in z vsi
mirnostjo, da zavzame svoje tozadevno stališče, sicer
smo primorani izvajati konsekvence.

Zaspan poslanec je dr. Kukovec. Na liberal-
nem snodu v Mariboru ni vedel o vspehu slovenske
obstrukcije v štajerskem deželnem zboru drugega po-
vedati, nego da je njena pridobitev udarec po sloven-
ski stavbnih obrti. Resnične politične in pred vsem
gospodarske pridobitve pa je liberalni poslanec se-
veda prespal. Čisto naravna posledica takega po-
slančevanja je spoznanje, da se lahko tudi v Celju
sladko spi in da je tako spanje bolj po ceni kakor v
Gradcu, kjer gre spanje na stroške dijet. Tako so

začeli filozofirati razni merođajni činitelji v Narodni
stranki in dr. Kukovec je to politično razmišljanje
priznal za resnično s tem, da je sklenil, ne več kan-
didirati za deželni zbor. Sicer pa ni treba liberalcem
dolgo iskati politika, ki bi v Gradcu nadaljeval Ku-
kovčevo politiko spanja. Ruški Lingl je v nedeljo na
liberalnem shodu v Narodnem domu tako sladko za-
spal in spal . . .

Blumentag v Mariboru bo soboto, oz. nedeljo.
Zbiralo se bo baje za mladinsko oskrbo. Ne bi imeli
ničesar proti temu, če bi bilo naše nemštvo le količ-
kaj sposobno, postaviti se na stališče humanitete. Pa
nemški nacionalizem ne pozna ne krščanstva, in ne
prave človekoljubnosti, še manj pa pravičnosti. Vse,
karkoli vzame v roke in izvrši, vse mu mora služiti
v nemško-liberalne namene. To velja tudi o Blumen-
tagu. Slovenski denar bi jim ugajal, porabil pa bi
se za nemške zadeve. Zatrjujejo sicer, da je prire-
ditev popolnoma nepolitična in nadstrankarska, toda
to je samo zatrdilo iz besede. Zakaj pa ne vzamejo v
odbor za to prireditev nobenega Slovenca, ki bi imel
pogled v celo manipulacijo in kontrolo nad njo. Pre-
dobro namreč poznamo naše Nemce, da bi zaupali še
njihovim človekoljubnim besedam. Tudi kadar govo-
rijo o humaniteti, tiči za to besedo mržnja in pa na-
sprotstvo zoper vse, kar je katoliško in slovensko.
To našim pristašem v preudarek!

Zadružni Zvezi v Celju ni bilo po godu, da
smo namignili na beg iz njenih vrst in za to nam je
poslala sledeči popravek: Sklicujoč se na paragraf
19 tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862, drž.
zak. štev. 6 ex 1863, zahtevamo z ozirom na nočico,
objavljeno pod zaglavjem: „Celjski liberalci napada-
jo naše pristaše“ v štev. 17 vsakega lista z dne 24. a-
prila 1914, da sprejmete v zaključnem roku na istem
mestu in z istimi črkami nastopni popravek: Ni res,
da jedna članica za drugo uhaja iz celjske Zadružne
Zveze, res pa je, da so od zadnjega občnega zbora
Zveze z dne 17. maja 1913 do danes odpovedale član-
stvo tri članice, za vzprejem v Zvezo pa se je v isti
dobi oglasilo devet zadrug. — Ta popravek smo ob-
javili ne zato, ker je pravilno sestavljen, ampak ker
potrjuje naše poročilo. Zadružna Zveza namreč sa-
ma priznava, da so iz nje izstpile tri članice. Ker
imen ne navaja, storimo to mi. Izstpile so namreč
stare posojilnice v Trbovljah, Šmarju in Vojniku, a
četrti posojilnico v Braslovčah pa so gospodje „po-
pravkarji“ „pozabili“ navesti. Iz popravka je razvid-
no, da članice ne uhajajo samo, ampak da so resnič-
no že ušle in sicer štiri močne posojilnice. Da bodo
gospodje v Celju pomirjeni, jim odkrijemo, da okrog
20 posojilnic uhaja iz celjske Zveze in prosi za spre-
jem v Gradcu in drugod in da bodo te posojilnice tu-
di kmalu ušle, če jih bo hotela katera Zveza le spre-
jeti!

Majnikovo imenovanje v naši armadi. Cesar je
imenoval za podmaršala generalnega majorja nad-
vojvodo Petra Ferdinanda, za podpolkovnika nadvoj-
vodo Karola Franca Jožefa, za generala kavalerieje
podmaršala Karola grofa Huyn in barona Karola
Kirchbach, za generala pehote pa podmaršala Adol-
fa barona Rhemen in Emila pl. Colerus. Nadalje je
imenoval za podmaršale 19 generalnih majorjev in
nič manj kakor 40 polkovnikov s 24—26 službenimi
leti je prejelo rudeče lampase.

† **Nadškof dr. Juraj Posilovič.** Dne 26. aprila
je umrl zagrebški nadškof dr. Juraj Posilovič v vi-
soki starosti 80 let. Rojen je bil leta 1834 v Ivanič-
gradu. Za škofa v Senju je bil imenovan leta 1876
in leta 1894 pa za zagrebškega nadškofa. Že 1. 1903
je težko zbolel in dobil je v osebi kanonika dr. Bau-
erja koadjutorja s pravico, da postane njegov na-
slednik. Nadškof dr. Posilovič je znan vsled svojih
velikih ustanov; pred dvema letoma je namreč za raz-
ne namene podaril ogromno svoto 2.000.000 K. Po-
greb rajnega blagega cerkvenega kneza se je vršil
v četrtek, dne 30. aprila.

† **Prof. Edvard Suess.** Dne 26. aprila je umrl
na Dunaju znani geolog profesor dr. Edvard Suess,
bivši dolgoletni predsednik dunajske akademije znan-
nosti. Kot učenjak si je pridobil vsled svojih raznih
spisov svetovno ime. Po svojem naziranju je bil svo-
bodomislec in mnogo njegovih svobodomiselnih re-
kov, kakor: „papeži so tisti, ki delajo ateiste“ itd.,
je pograbilo svobodomiselnost časopisje in jih je izrab-
ljalo za svoje protiverske namene. Kot politik je imel
manj sreče, nego kot učenjak.

Baron pl. Fejervary umrl. Dne 25. aprila je
umrl na Dunaju v starosti 82 let kapitan ogrske te-
lesne straže, bivši minister in ministrski predsednik,
zadnji vitez reda Marije Terezije, bivši general pe-
hote baron Fejervary. Nakopal si je pljučnico in ji v
10 dneh podlegel. Kot hrabri vojščak se je odlikoval
v bitki pri Solferino in ob tej priliki mu je bil podel-
jen red Marije Terezije. Pogreb je bil v torek, dne
28. aprila, in je cesarja zastopal nadvojvoda Franc
Ferdinand.

Zgodovinsko društvo. Letos slavimo 500letnico
zadnjega vstoličenja koroških vojvod. Pri tej priliki
nam stopa prav živo in nazorno pred oči znana res-
nica, da je ravno zgodovina oni vrelce, iz katerega
teče narodna zavest, ponos in upanje v boljšo po-
dočnost. Ravno ta proslava nam pa kaže tudi, kako
skrajno potrebno je, da sami začnemo proučevati —
svojo lastno zgodovino in se otresemo jeroštva tujih
zgodovinarjev, ki mnogokrat nalašč prezirajo zgodo-
vinska dejstva v naši preteklosti. Da nam proslav-

ljanje ustoličenja karantanskih vojvod prinese dejan-
ske koristi, začnimo krepko podpirati naše Zgodovin-
sko društvo, da bo moglo uspešno zasledovati doma-
čo zgodovino. Vsak omikanec, kateregakoli stanu naj
pristopi kot ud, naj se mu ne zdi škoda 5 K, ki jih
plača kot udnino, pa dobi za to društveno glasilo „Ča-
sopis.“ — Za muzej nabirajte in pošiljajte starine in
umetnine, za arhiv listine in druge pismene spome-
nike, za knjižnico pa knjige, zlasti zgodovinske in
narodopisne vsebine. — Društvo še ima na razpolo-
go starejše letnike „Časopisa“, izvzemši I. letnik.
Odbor je znižal starejšim letnikom do vključno I. 1912
ceno za polovico, to je letniki po K 2.50, oziroma po
K 3, če se naroči po knjigotržcih. Kdor naroči sku-
paj vsaj pet letnikov, dobi še povrh 20% popusta. —
„Časopis“ je z lanskim letom dopolnil X. letnik in ob-
sega v desetih letnikih mnogo važnega za domačo
zgodovino. Tudi I. letnik se še dobi, toda za celo ce-
no (K 5, oziroma K 6 pri knjigotržcih), ker je prime-
roma malo izvodov na razpolago. Posamezniki kakor
knjižnice si torej prav lahko oskrbijo vse letnike „Ča-
sopisa.“

Zgodovinskemu društvu je podaril vlač. gospod
Miloš Šmit, župnik v Solčavi, 10 K mesto venca raj-
nemu stolnemu dekanu dr. Mlakarju. Za plemenit dar
izreka iskreno zahvalo predsedstvo Zgodovinskega
društva.

Cesar potrđil izvolitev dr. Kaltnerja za nad-
škofa. Iz Solnograđa se poroča, da je cesar potrđil
izvolitev krškega knežškofa dr. Kaltnerja za knezo-
nadškofa solnograškega.

Francoski list o bojih med Slovani in Italijani
v Primorju. Pariški „Temps“ od dne 21. aprila pri-
občuje iz Belgrada dopis, ki se bavi z boji med Slo-
vani in Italijani ob Adriji. Dopis navaja statistične
podatke o številnem razmerju med Slovani in Italija-
ni v Istri in Trstu. Omenja tudi zadnje boje na tr-
govski šoli Revoltella, kjer je tekla tudi kri. Popisu-
joč boje za italijansko univerzo v Trstu pravi dopis-
nik doslovno: „Ako dobi Trst vseučilišče, bo moralo
to biti jugoslovansko, a nikdar italijansko.“ In dal-
je: „Vrši se evolucija, proti kateri so Italijani kakor
Nemci brez moči. Z zavzetjem Trsta, Istre in Reke
izvrše Jugoslavlani mirno osvojenje jadranskega o-
brežja.“

Častniki generalnega štaba ne smejo sodelo-
vati pri listih. Šef avstrijskega generalnega štaba,
Konrad pl. Hötendorff, je izdal te dni odlok, v kate-
rem ostro nastopa proti sodelovanju častnikov pri ra-
znih, posebno pri političnih listih in to z ozirom na
vse rubrike listov. To prepoved motivira šef gener.
štaba s tozadevno določbo v prvem delu službenega
pravilnika in z dejstvom, da so objavili častniki po
raznih listih že več vojaških stvari, katere je hotel
obdržati generalni štab kot tajne. Neposreden povod
temu odloku pa je bil članek, v katerem je pisal ne-
ki častnik generalnega štaba, čegar ime pa ni zna-
no, o nekih organizatoričnih spremembah v avstrijs-
ski vojski.

Vsebinska 4. zvezka „Glasnika Najsvetejših Src.“
Gospodarji in posli. — Presveto Srce, v Tebe zau-
pam! — Lurd in Marijine družbe. — Marijine šmar-
nice. — Iz Betlehema. — Čednostni venec prebor-
njencev iz poganstva. — † Dr. Ivan Mlakar, stolni
dekan lavantinski. — Sv. Evharistija, vsakdanja du-
šna hrana. — K časti angeljskega mladeniča sv. A-
lojzija. — Drobtinice. — Cerkevni vestnik. — Namen
apostolstva molitve.

Za Slovensko Stražo nam je poslal častiti oče
pater Filip več tisoč obrabljenih poštinih znamk. Le-
pa hvala!

Sv. vojska. Predsednik štajerske Sv. vojske,
prof. Kovačič, ki se je mesec dni mudil na Laškem,
se je zopet vrnil v Maribor. Kier želi kdo protialko-
holno predavanje, bodisi v cerkvi ali v društvi, je
na razpolago.

Mokre noge v deževnem letnem času pač ni
nič novega; toda če so ob mrzlih dnevih pa celo mo-
kre, se človeka prav rado poloti nahod ali katar, ki
ima čisto zle posledice. Da se pridre temu vplomu, si
nabavi „Sirolin Roche“, ki je prijetnega okusa in se
dobi v vsaki lekarni.

Za Slovensko Stražo nam je poslal veččastiti
gospod Anton Kovačič, kaplan v Majšpergu, skoraj
poldrugi tisoč dragocenih obrabljenih pošt. znamk;
hvala pristrčna!

Mesto venca na grob + mil. in pred. g. stolnemu dekanu
dr. Ivana Mlakarja so darovali za Slovensko Stražo sledeči go-
spodje: svečar Duchek 5 K, kurat Pink Jakob 10 K, dekan M.
Gaberc 3, urednik Hartman 2, profesor dr. Hohnjec 10, prodajal-
ka gđ. Cencka Horvat 2, slikar Franjo Horvat 4, prelat Hribov-
šek 3, spirital Janežič Rudolf 3, profesor v p. in ravnatelj dr.
Anton Jerovšek 22 K, odvetniški konc. A. Juvan 1, pasar Kager
1, K. J. 10, c. kr. poštini oskrbnik J. Klemenčič 2, dr. Korošek,
državni in deželni poslanec, 10, nadžupnik Fr. Korošek 30, pos.
tajnik Ferdo Leskovar 1, odvetnik dr. J. Leskovar 10, prof. dr.
Franc Lukman 10, profesor v p. Gabriel Majcen 2, c. kr. prof.
Ivan Markošek 5, ravn. bogoslovja dr. M. Matek 10, dr. Anton
Medved 10, stolni župnik Fr. Moravec 10, neimenovan 1, župnik
v Dramljah Fr. Ogrizek 5, profesor Martin Petelinšek 1, zastop-
nik Vzajemne zavarovalnice Franc Pograjc 1, nadrevizor Vlado
Pušenjak 2, mestni vikar Fr. Simončič 10, bogoslovni profesor dr.
Slavič Mat. 10, podravnatelj bogoslovja dr. Josip Somrek 5, St.
Peter 10, profesor bogoslovja dr. Avgust Stegenšek 6 K, hišni po-
sestnik Stern Jurij 2, kaplan Stergar Anton 2, župnik M. Strakl
5, kaplan Segula Fr. 10, župnik Šmid Miloš 20, stolni in mestni
kaplan Tkavc Anton 2, katehet Josip Toplak 2, stolni kapelnik
Jožef Trafenik 1, državni poslanec in deželni odbornik dr. Karl
Verstovšek 10, kanonik Voh Jernej 10, kaplan Zajc Janez 5, ra-
vnatelj kn.-šk. dijaškega semenišča in profesor bogoslovja Josip
Zidanšek 20, urednik Franjo Žebot 2, kaplan Vinko Žoigar 10 K.
Skupaj 328 K.

Štajersko.

Mariborske novice.

Suša. v naši občinski blagajni. V decembru lanskega leta so sklenili naši modri občinski očetje, da zvišajo pristojbine za ogledovanje mrličev. Od 1. majnika bodo pobirali za vsak mrliški ogled pri novorojencih po 1 K, pri otrocih do 9 let 5 K, v vseh drugih slučajih pa kar po 10 K. Tudi to velikansko zvišanje mrliško-oglednih pristojbin ne bo moglo rešiti našega zavoženega mestnega gospodarstva!

Gledališka sezona na našem nemškem gledališču je končana. Obisk gledaliških predstav je bil pa skozi vso sezono skrajno slab in gledališko osebje je jelo s kislimi obrazi zapuščati ta nevaležni Maribor, kojega nemški špispurgarji imajo smisel k večjemu za kak „Häringschmaus“ ali „Sautanz.“ Po mestu se govori, da za prihodnjo zimsko sezono ne dobe Mariborčani nobenega gledališkega ravnatelja, ki bi prevzel mestno gledališče, ker se redno vsaka sezona končuje z občutnim deficitom.

Stotnik Blaha v Mariboru je pred kratkim postal major.

Krčevina pri Mariboru. V noči od 27. na 28. aprila, ob 11. uri, je izbruhnil požar v paromlinu g. Marxa v Krčevini, ki je uničil paromlin, vso mlinsko opravo, kakor stroje ter okrog 12 vagonov žita. Škoda znaša okrog 100.000 K, ki pa je le deloma z zavarovalnino pokrita. Kot vzrok požara se navaja defekt v motorju.

Maribor. Člane mestne in okoliške skupine J. S. Z. opozarjamo, da bo prihodnjo soboto, dne 2. maja, zvečer, od 6. ure naprej vplačevanje v Zadrudni Zvezi. Pridejo naj vsi odborniki!

Celjske novice.

Padel raz streho. V torek zjutraj je delal zidar Martin Zupanc na strehi hiše št. 4 na Cesar Jožefovem trgu. Naenkrat mu je izpodrsnilo in revež je ležal na tleh. Težko poškodovanega so spravili v bolnišnico.

Celje. Občni zbor Slov. kat. pol. društva za celjski okraj se vrši v nedeljo, dne 10. maja, dopoldne ob 9. uri, v Petrovčah v Društvenem domu. Odbornike prosimo za polnoštevilno udeležbo, somišljenike pa za pridno agitacijo. Na dnevnem redu je poročilo načelnika dr. Ivana Benkoviča, dalje volitev novega odbora, slučajnosti. Poročal bo tudi državni poslanec gospod dr. A. Korošec.

Celje. V soboto, dne 2. majnika, ob 8. uri zvečer, se vrši v gostilni Društvenega doma v Gaberjih predavanje g. dr. A. Švaba o prvi pomoči v nezgodah za člane prost. gasilnega društva v Gaberjih. Gostje dobrodošli!

Ptujske novice.

Čudne razmere v tukajšnji hiralnici. Dne 22. aprila, ob 4. uri zjutraj, so opazili v hiralnici nek smrad, ki je prihajal iz sobe, v katero so shranili nekega umobolnega Janeza Vute. Ko so odprli dotično sobo, so našli na tleh ležati Vuteja, ki se je bil zadušil v dimu. Velika zanikernost je pač, če ne rabimo drugega izraza, da se spusti umobolnega človeka samega v sobi, v kateri gori luč, brez vsakega nadzorstva!

Ormozke novice.

Občni zbor izobraževalnega društva. Pretečeno nedeljo, dne 26. aprila, je imelo naše izobraževalno društvo svoj občni zbor. Udeležba sicer ni bila prav številna, sklepalo pa se je o zelo važnih stvareh. Ormoška posojilnica nam je prepustila brezplačno svoje gospodarsko poslopje, katerega si sedaj prezidamo v društveno dvorano. Za Orlovski odsek smo že nabavili nekaj orodja, nekaj ga bo pa še treba. Naša knjižnica se izpopolni in prenese v društveno sobo, ki nam jo tudi posojilnica da v kletarski hiši na razpolago. Sklene se, da se imajo odboroze seje vršiti vsak mesec. Tudi svoj oder dobimo v kratkem. Vse to pa stane veliko denarja. Zato se tudi sklene, da se začne z živahno agitacijo. Vrše se priprave za ustanovitev Slovenske Straže. Imeli bomo tudi v kratkem v Ormožu velik političen shod, na katerem govorijo poslanci. Posebej se je še sklenilo, da se izreče ormoški posojilnici za vso velikodušno pomoč in podporo pristržna zahvala.

Trbovlske novice.

Ustanovitev Bikorejske zadruga. Dne 26. aprila se je pri nas po posredovanju deželnega živinorejskega nadzornika gospoda Jelovškega ustanovila za ves laški okraj namenjena Zadruga za rejo bikov. Za načelnika je bil izvoljen gospod Ivan Pust, za namestnika pa gospod Alojzij Cestnik. Zadruga šteje 15 udov. Imena načelstva in odbornikov nam jamčijo, da je zadruga v pravih rokah.

Trbovlje. V zadnjem času je pri nas več oseb obbolelo zopet na tifusu, tako, da je že večinoma napolnjena občinska bolnišnica. Pretečeni teden je prišel iz Gradea sanitetni svetnik, ki je preiskoval tu vzrok te nadležne bolezni. Vse se je že poskusilo, pa se ne da ustaviti ta nalezljiva bolezen. Ob enem se je k nam tudi naselila škrlatica, katera ne muči le samo otroke, ampak tudi na popolnoma odrasle se je že spravila.

Trbovlje. Pri rudniku se je ustanovila prostovoljna požarna bramba; povelje je nemško, članov je sedaj okrog 50. Kdo more kaj reči, da Trbovlje ne napredujejo, saj požarna bramba pri rudniku je bila že zdavno krvavo potrebna. Samo če se ne bo tole društvo v kake druge namene porabilo, sicer bi se bilo bati, da se potem društvo razbije.

Trbovlje. Pretečeno soboto je imel naš občinski odbor po volitvah prvo sejo, zastopane so stranke: eno tretjino ima nemška, eno tretjino mednarodni socialdemokrat in eno tretjino mešanca različnih strank, tudi svobodomiselnici so zastopani. Mi smo pa tega mnenja, da bo včasih pri naših občinskih sejah gromelo.

Trbovlje. Kakor čitamo v zadnji „Naši Moči“, je napravila trbovlska rudokopna družba v l. 1913 1.400.000 K čistega dobička, to je od slovenskih žuljev. V zadnjem času pa dobiva družba iz različnih nemških krajev samo nemške uradnike in paznike. Radovedni smo, ali bo to še tako dalje šlo, ker tuji nastavljenici imajo večji zaslužek, kakor pa oni poduradniki in uradniki, ki so že mnogo žrtvovali za to delniško družbo. Kličemo po pomoči!

Drugi kraji.

Jarenina. Naši vrli Slovenci in Slovenke so v nabiralnik kmečkega bralnega društva zložili za Slovensko Stražo 14 K 25 vin. — Na sedmini za rajnim Ant. Šparlom pa se je nabralo 4 K za Slovensko Stražo. Hvala vrlim Jareninčanom!

Sv. Lenart v Slov. gor. Dopisniku „Narodnega Lista“ v zadevi posojilnice kratek odgovor: Liberalci hvalijo svojo glavno posojilnico. Dobro, toda odgovorite nam: Kako to, da ste prvo leto obstanka te vaše „glavne“ izkazali okoli 15.000 K čistega dobička, letos pa samo 2600 K? Je to napredovanje? Kako to, da ste zvišali delež od 2 K na 10 K, in ste to brez vse milosti iztirjali, ko vendar imate toliko denarja? Kako to, da so stranke morale tožbenim potom tirjati svoje vloge nazaj in naj so te znašale tudi borih 200 K? Kako to, da pravi odbornik, da ste plačali vaši Zadrudni Zvezi v pretečenem letu dolga 110.000 K, vaš pregledovalec računov pa govori le o 80.000 K, katere ste baje tekom obstoja Glavne odplačali? Nadalje se repenči dopisnik radi stajbe pri posojilnici. Obrnemo se zopet do dr. Goriškega s praskanjem: ali se spominja, kako „slavno“ je delal on takrat, ko je zidal in popravil pri posojilnici? Ah ve, koliko denarja se je po nepotrebnem izvrglo? In kako napačno je vse naredil. Se li spominja, da se je po nepotrebnem dalo podreti kostanje, kjer bi lahko imeli krasni gostilniški vrt? Molči torej, dopisnik. Govori se tudi o nekih mastnih provizijah! Vsi odborniki skupaj pri posojilnici celo leto ne zaslužijo toliko, kolikor dr. Gorišek na svojih ekspenzarjih — samo dva dneva! Konečno se hvali še tudi poštvalnost in narodno delo Glavne. Je morda to narodno delo, ako morajo poroki plačevati za razne liberalne študente in kandidate? Toliko torej! Pometajte pred svojim pragom, glejte, da vaša Glavna ne gre poti vseh Glavnih, kajti: „es ist viel Faules in euren Staate Dänemark!“

Sv. Anton v Slov. gor. V nedeljo, dne 26. aprila, se je pri nas ustanovila Jugoslovanska Strok. Zveza. Na shodu so govorili gospodje Anton Bezjak, V. Zajc iz Maribora in vlč. g. kaplan Martin Erhartič. Udeležba je bila nepričakovano velika. Oglasilo se je ta dan precejšnje število članov k Jugoslovanski Strokovni Zvezi.

Sv. Barbara v Haložah. Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo je priredilo na belo nedeljo veselico s petjem in srečolovom, katere se je prav dobro obnesla. Naši vrli fantje so prav dobro igrali „Dva prepirljiva sosed.“ Posebno veselje je nam pa napravil naš vrli sosed-mladenec Mart. Rihartič iz Zavrča, ki nas je v navdušenih besedah vsodbujal za vstrajno delo. Hvala mu! Tudi naša vrla godba nas je počastila počvodom gospoda kapelnika Kranjca. Človeka je razveselilo, ker je bilo posebno dosti mladine pri prireditvi. Haloška mladina, le na noge! Blagajnik je zadovoljen!

Poljčane. Tukajšnji krojaški mojster Štefan Kampuš je napovedal konkurz. Za konkurznega komisarja je imenovan predstojnik okrajnega sodišča v Slov. Bistrici, za konkurznega upravitelja pa odvetnik dr. Janeschitz (Janežič) v Slov. Bistrici.

Sv. Jurij ob juž. žel. Pri nas vlada za občni zbor S. K. Z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. maja, ob 1. uri popoldne v hotelu „beli vol“ v Celju, veliko navdušenje. Mi Šentjurčani se ga bomo udeležili v častnem številu. Pokazati hočemo, da smo mogočna trdnjava S. K. Z.!

Konjice. Bralno društvo in Dekliška Zveza v Konjicah priredita prihodnjo prvo nedeljo v majniku dne 3. maja, popoldne po večernicah v telovadnici okoliške šole v Konjicah lepo majniško prireditev s sledečim sporedom: 1. Majniku v pozdrav, P. Hug. Sattner, poje mešan zbor. 2. Govorček: Ljubi svoj dom! 3. Naša zvezda, solospjev s spremljevanjem klavirja. 4. Govorček: Odkod gorje? 5. Šaljivo-poučna deklamacija s petjem in spremljevanjem klavirja: Mizarček, od Radoslava Silvestra. 6. Marijin otrok sem, nabožno-vzgojna igra v treh dejanjih. 7. Romanos, skladba za salonski orkester (klavir, harmonij, gosli) od Höffnerja. 8. Cerkvica, od Jak. Aljaža, poje mešan zbor. 9. Moj dom, od Janeza Laharnarja, poje mešan zbor. Med raznimi odmori igra znana Napolitanova godba.

Zalec. Zakonska Franc in Neža Pečnak sta obhajala dne 27. aprila svojo zlato poroko. Blagoslovil ju je lastni sin častiti gospod Jožef Pečnak. Kaplan v Novicerkvi. Na vsak način zelo redek jubilej. Naše čestitke!

St. Pavel pri Preboldu. Spored velikega spomladanskega koncerta, ki ga priredi šentpavelsko

pevsko društvo v nedeljo, dne 3. maja, ob 4. uri popoldne, pri gospodu Sadniku ob Savinjemostu: 1. Majniku v pozdrav, Sattner. 2. Oj z Bogom, ti planinski svet, J. Aljaž. 3. a) Usehli cvet, b) Rožmarin, dr. Schwab. 4. Slanica, dr. Schwab. 5. Svarjenje, Hubad. 6. V blag spomin svojemu pevovodju, Regina coeli, Ludvik Hudovernik. 7. Na planine, Sattner. 8. Slovo od domovine, Leben. Veliki mešani zbor nastopi v savinjski narodni noši, kakor so jo nosili pred 100 leti. Sodeluje godba na pihala.

Braslovče. Zadnje čase se mnogo sliši o veliki nezadovoljnosti članice celjske Zadrudne Zveze in pa nemškega Verbanda v Gradcu. Članice celjske Zadrudne Zveze so nezadovoljne; saj je ista nedavno zahtevala do 7—7% obresti za kredit, je ponekod posojilnicam odtrgavala obresti za deleže in na vse mogoče načine podpira Narodno stranko, katera se vedno bolj in bolj kaže kot protikmečka stranka (boj proti obrtnim olajšavam, boj proti ureditvi ljudske šole v prid kmečkemu stanu itd.). Liberalna Zadrudna Zveza v Celju je baje kmečka organizacija, rada sprejema podpore od kmetijskega ministrstva, a njeni voditelji (podpredsednik, odborniki in uradniki) pa delajo liberalno, to je protikmečko politiko, — list „Narodni List“, popolnoma odvisen od funkcijonarjev liberalne zveze, stori vse, da bi onemogočil uresničenje kmečkih zahtev. Drugod stoji zadrudni delavci na čelu vsega gibanja za zboljšanje razmer kmečkega stanu, celjski liberalci pa — stoje na čelu liberalnega protikmečkega gibanja. Članice nemškega Verbanda v Gradcu težko prenašajo nemško je-robstvo, nemško uradovanje, nemške tiskovine itd. in žele spremembe. Večkrat se je že razpravljalo o tem, naj ustanove vse dobrostoječe zadruga na Spodnjem Štajerskem Raiffeisenovke, starejše posojilnice manjšega obsega in kmetijske zadruga samostojno slovensko zvezo za Spodnje-Štajersko, kateri bi ne pripadala nobena izven-štajerska zadruga. Kolikor smo poučeni, bi štela ta zveza, če tudi bi vse spodnještajerske zadruga ne pristopile in bi se slabo stoječe zadruga ne sprejele v novo zvezo, 150—180 članic. A gotovo je, da nimajo stare velike posojilnice v Mariboru, Ptujju in Celju, katere imajo bančni promet in značaj banke, istih interesov kot majhne Raiffeisenovke in ne potrebujejo tako nujno dobre zveze, kot Raiffeisenovke in starejše posojilnice manjšega obsega, katerih delovanje se veliko ne razlikuje od delovanja Raiffeisenovk. Zadruga pa, ki že leta in leta ne delujejo — gospodje v Celju jih poznajo — pa le naj mirno likvidirajo, ker mora vsak pameten človek uvideti, da nima nobenega pomena, izkazovati kakor članice posojilnice, ki — popolnoma spe. Naša posojilnica, ki je bila članica celjske Zadrudne Zveze, a je iz iste izstopila ter za sedaj ni pristopila k nobeni zvezi, lahko začne akcijo za ustanovitev pokrajinske štajerske slovenske zveze kmetijskih zadrug. Gotovo je, da bo našla med sedanjimi članicami celjske Zadrudne Zveze (Raiffeisenovkami in manjšimi posojilnicami starega sistema ter kmetijskimi zadrugami) lepo število takih, ki bodo to namero toplo pozdravile, in tudi med graškimi članicami bo podobno razpoloženje.

Sv. Marko pri Laškem. Po posredovanju štajerskega deželnega živinorejskega nadzornika gosp. Jelovškega se je dne 20. aprila t. l. pri nas ustanovila toli potrebna Zadruga za rejo bikov, h kateri je takoj na dan ustanovitve pristopilo 20 uglednih kmetov. Načelnik zadruga je gospod Martin Frajle, njegov namestnik pa gospod Franc Potrata. Imena načelstva jamčijo, da je novi zadrugi zasiguran trajni obstoj.

Društvena naznanila.

Kamnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 10. majnika, se pri nas ustanovi izobraževalno društvo. Na ustanovnem shodu, ki bo popoldne po večernicah, govori dr. Hohnjec. Nato bodo naši mladeniči uprizarili prav zanimivo šaljivo igro. Uljudno vabimo odrasle in mladino. — Predpoldne ob 10. uri ima prof. dr. Hohnjec v kamniški cerkvi pridigo za mladino.

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 3. majnika, je popoldne po večernicah občni zbor podružnice Slovenske Straže in ustanovni shod Dekliške Zveze. Govori dr. Hohnjec.

Laporje. Dne 3. maja po večernicah uprizaro Izobraž. društvo gledališko igro: „Krivica in dobrot“, deklamacijo „Štirje letni časi.“ Vstopnina: sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 vin., stojišča 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za novi društveni dom, se društvo vsakemu zahvaljuje, kdor bo več plačal.

Hajdin pri Ptujju. Prostovoljna požarna bramba na Hajdinu pri Ptujju naznanja, da se vrši blagoslovljanje nove brizgalne v nedeljo, dne 3. maja, ob 3. uri popoldne, pri skladišču gasilnega orodja. Spored: 1. Pozdrav došlih gostov. 2. Blagoslovljanje brizgalne. 3. Vaja z brizgalno. 4. Srečolov v prid požarne brambe v gostilni g. Graharija. Pri slavnosti sodelujejo slavna narodna godba iz Ragoznice pod vodstvom g. Bračiča. K obilni udeležbi vabi odbor.

Središče. Krasno uspeli igri: „Prepirljiva sosed“ in „Cvetina Borogradska“ se ponovita v nedeljo, dne 3. majnika po večernicah.

Vitanje. Kmečka hranilnica in posojilnica v Vitanju ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 7. maja, zjutraj ob 8. uri v posojilniških prostorih z sledečim sporedom: 1. Citanje zapisnika o zadnjem obnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1913. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Prosti predlogi. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Šoštanj. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 3. maja, pri Rajsterju predstavo z 2 igrama: „Čašica kave“, veseloigra in „Dve materi.“ Vstopnina: 1. sedeži 1 K, drugi sedeži 80 v., 3. sedeži 60 v., stojišča: galerije 30 v. Začetek ob 3. uri pop. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zavodnje. V nedeljo, dne 10. maja, se vrši v cerkveni hiši po sv. maši shod S. K. Z. Govorit pride državni in deželni poslanec dr. Karl Verstovšek. Kmetje iz Zavodnje in Topolšice vsi na shod!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Dekliška Zveza izobraž. društva priredi v nedeljo, dne 3. maja, misijonsko slavnost v prid balkanskim misijonom s slavnostnim govorom, ganljivim poklonom majniški Kraljici in s predstavo prelepe igre: „Skrivnostna zaroka.“ Slavnost bo posebno ljubka in ganljiva. Domačini in sosede, zlasti še dekleta Dekliških Zvez, na veselo svidenje dne 3. maja!

Gornji Grad. Braino društvo priredi dne 3. maja v župn. prostorih pop. Finžgarjevo igro „Naša kri“ v 4 dejanjih s pozdravom in petjem. — Dne 17. maja pa je občni zbor z navadnim sporedom.

Dobje. V Dobju bo imela hranilnica in posojilnica dne 10. maja, ob 3. uri popoldne po večernicah, svoj šesti obč. zbor. Pridite, da se pripravite o gospodarstvu te zadrage.

Sv. Pavel pri Preboldu. Na vsestransko željo občinstva se bo še enkrat dne 10. maja, ob 3. uri popoldne, v Društvenem domu uprizorila lepa ljudska igra: „Deseti brat“, ki je že dne 26. aprila prav dobro uspela. Pokazal je jasno ta nastop, kako izborne moči so se posvetile dobri narodni stvari. Vloge so bile vse prav srečno razdeljene ter dobro igrane. Zato le čestitamo poštrevolnim igralcem! Vabimo k ponavljanju omenjene igre na dan 10. maja domačine in sosede!

St. Pavel. Pevsko društvo ima dne 3. maja pri Sadniku velik koncert.

Razgled po svetu.

60.000 kinematografov je baje na svetu. Angleški list „Daily Mail“ trdi, da obiskuje samo na Angleškem vsak teden najmanj 8.000.000 oseb kinematografske predstave. Angleška „kina“ imajo danes 120.000 uslužbencev; pred šestimi leti jih je bilo le 1000. V Združenih državah severoameriških hodi vsak dan okoli 6.000.000 oseb v „kina.“ Na Kitajskem, Japonskem, v Palestini (Jeruzalemu) imajo že kina. Začeli so s kini Francozi, a danes so Američani že daleko prekosili Francoze. V Ameriki se izdelava vsaj polovica vseh filmov, ki jih kažejo po svetu. Američani pošiljajo svoje fotografe in strokovnjake po vsej zemlji, da nabirajo zanimive slike in dogodke. Le v historičnih filmih je Evropa pred Ameriko. A splošno se misli, da je kinematograf začel že propadati in dolgočasiti. Še par let in gledalščice bo zopet nad kinom, ki danes še bega občinstvo. Umet-

Usoda ustanoviteljev balkanskih dinastij. Dosedaj še ni niti eden ustanovitelj balkanskih dinastij umrl naravne smrti, oziroma dočakal konec svojega vladanja, namreč, bil je še vsak bodisi umorjen, bodisi odstavljen. Prvega kneza Rumunije, Aleksandra Cusa, so po desetletnem vladanju leta 1866 odstavili in na njegovo mesto poklicali na rumunski prestol sedaj vladajočega rumunskega kralja Karola. V Bolgariji je leta 1886 izgubil prestol vsled vstaje bolgarski knez Aleksander Battenberg. Prvi knez ernogorski, Danilo I., je bil leta 1886 v Kotoru umorjen. Prvi Obrenovič, knez Mihael srbski, je pa bil l. 1867 umorjen v parku Topšider pri Belemgradu. Prvega grškega kralja, Otona bavanskega, so pa leta 1862, po 30letnem vladanju kratkoma odstavili. Če bi sedanjemu knezu albanskemu bila sreča tako mila, da bi se obdržal do konca svojega življenja na prestolu Albanije in bi umrl naravne smrti, bi bila to prva tozadevna izjema!

Svetovni dolgovi. Tekoče leto bo pač tvorilo rekord v napravljanju dolgov. Celi svet išče posojila. Najprej je prišel na dan Balkan, potem Nemčija, potem Rusija itd. Delajo se ogromni dolgovi večinoma le za neproduktivne naprave. Z velikanskimi koraki raste zadolženost, na račun in kožo zanamcev se delajo ogromni dolgovi. Znamci nas bojo preklinjali, ko bodo naše kosti že zdavnej strohnele. Ko bi porabljali posojila za naprave, katere bi služile tuji zanamcem, bi bilo prav, ako tudi ti dobijo kaj dolgov. Ali tako pa jim bo ostalo k večjemu kaj starega železa. Tu podajamo majhno razpredelnico, iz katere je razvidno dolg in prirastek dolga (milijonov kron): 1714 6000, leta 1793 10.000, več 60, vsled Napoleoneve vojske, leta 1820 30.000, več 740, mir: leta 1848 34.600, več 200, mir; leta 1862 55.000, več 1460 vsled vojne; leta 1872 92.100, več 4280, vsled vojne; leta 1882 107.880, več 1380, oborožen mir; leta 1897 122.710, več 960, Transval, Rusija; leta 1913 164.000, več 2500, vojne priprave. Res lepa dedščina priha-kuje naših potomcev. Seveda se ne da tajiti, da raste tudi pridobivajoče premoženje, ali vključ temu so državne blagajne vedno prazne, ker premoženje ne raste v tisti meri, kot dolgovi. Velikanska bremena za oboroževanje bodo spravile v bilance državnega gospodarstva veliki primanjkljaj in prepričani bodimo, da bo to primoralo državnike do razoboroževanja. A to se nam sicer dozdeva danes še utopijsko, ali prišlo bo do tega, ker to bo edino sredstvo, spraviti državne bilance v red.

Španski kralj o Albaniji. Ko je pred kratkim vprašal urednik tednika „L'Espagne“ španskega kralja, če je v resnici podpiral kandidaturo princa Don Jaime-a za albanski prestol, je odgovoril kralj sledeče: „Sam nisem prijatelj princa in ne čutim zaradi tega nobene potrebe, podpirati njega. Da bi mu pa ponujal albanski prestol, za to ga pa premalo sovražim in imam tudi predobro mnenje o njem. Prva dva albanska glavarja bosta čisto gotovo umorjena, ker ni tako divjega naroda, kakor so Albanci, ki jih je turška vlada tako razvabila, da je vsak red v Albaniji nemogoč.“ Tako španski kralj, dobro bi bilo, da bi šli za teden dni k njemu razni prijatelji Albanije v šolo.

Najvišja hiša na svetu. Seveda bodo to najvišjo hišo zgradili v New-Yorku, kjer so visoke hiše nekake specialiteta. To velikansko hišo bodo zgradili na vogalu Broadway in osme ceste. Visoka bode 273 metrov in bo imela 51 nadstropij. Ogrodje hiše bo iz jekla, stavba pa bo zgrajena v gotičnem slogu. V tej

palači bo imela svoje prostore „Vseameriška asociacija.“ Na strehi bo stal velikanski kip, ki bo predstavljal to asociacijo. Zgradba je proračunjena na 62.500.000 frankov, najbrže bodo pa proračun še prekoračili.

Odlikovanje z rdečimi petami. Čudno odlikovanje je pred kratkim dobil ruski polk št. 81. V spomin krvavih bojov, v katerih se je polk odlikoval, je dal car polku ukaz, da morajo od zdaj naprej vojaki in častniki tega polka nositi rdeče pete. V bojih s pruskim kraljem Friderikom Velikim se je tedaj „polk carice Katarine“ nenavadno odlikoval v bitki pri Kunnersdorfu. Kakor je razvidno iz polkovnih zaznamkov, so vojaki tedaj „stali do kolen v krvi.“ V spomin tega je carica ukazala, da morajo biti nogavice, ki so jih tedaj nosili do kolen, krvavorudeče. Ko so pozneje prenehali nositi visoke nogavice, je izginil ta spomin. Junaštvo polka pa ni s tem izginilo. Ravno pred sto leti, leta 1814, se je polk prav junško bojeval proti Napoleonu, tako da je pred Parizom ostala le še ena stotinja.

Brezposelnost v Ameriki. Zadnje štiri mesece se je vrnilo iz Severne Amerike v razne kraje krog 400.000 delavcev, ali dvakrat več, kakor lanske leto. V Ameriki ni dobiti nikakega dela več. Samo v New-Yorku je 350.000, a v Chicagu 300.000 ljudi, ki ne morejo najti nobenega dela. Kalifornija je prenapolnjena delavcev, ki so neprosto voljno brez dela. Večinoma so to priseljenci iz Evrope. Jako Jeliko števil- lo jih je šlo peš proti vzhodu do luke, ker niso več imeli denarja za vožnjo! ožondod so se odpeljali zopet nazaj v domovino. Vvseh ameriških listih je čitati opetovane pozive delavcem, naj ne hodijo v Ameriko, ker tam ni dela zanje. Mnogi delavci, ki so po dolgem čakanju našli delo, delajo po 2—3 dni v tednu, pa žive zato jako slabo. Vse preveč ljudi išče sreče in denarja v Ameriki, ki se je izžepala in ne more rediti tako ogromnega števila domačinov in priseljencev.

Črna plemena v svobodni Ameriki. Črnci, katere so pred stoletji naselili bogati Amerikanci v Ameriko kot sužnje in so jih pozneje morali osvoboditi vsled odprave sužnjev po vsem svetu, sedaj v Ameriki prav lepo napredujejo. Letno pridobiva to plemo 11 milijonov dolarjev na premoženju. So tudi jako muzikalni. Ko se je češki skladatelj, mojster Ant. Dvorak, l. 1890. mudil v Ameriki, so ga vprašali, kaj misli glede narodne ameriške glasbe. Dvorak je na to vprašanje odgovoril, da morajo, če hočejo imeti svojo narodno glasbo, vzeti jo iz napevov črncev. Doktorjev imajo črnci nad 2000, enega pesnika in enega slikarja. V kiparstvu in drugumetnostih se v Ameriki nikjer ne odlikujejo. Govor črnega doktorja je bil zelo zanimiv in spoznalo se je iz njega priznanje krščanstvu, ki jim je, kakor povsod, prineslo izobrazbo in napredek.

Najnovejše.

Vladarjevo zdravje.

Nazađovanje katarnih pojavov našega vladarja napreduje jako razveseljivo. Cesar je dobre volje, appetit ima izboren. Vsa njegova bližnja in daljna okolica je veselega razpoloženja nad tem razveseljivim dejstvom. Zdravnika sta monarha, kakor običajno, včeraj zvečer dne 30. t. m., ob 7. uri, preiskala in izdala sledeči buletin: „Splošno zdravstveno stanje in lokalni počutek sta pri Nj. Velikanstvu povsem nespremenjena. Vladar se je tudi danes pri odprtih oknih sprehajal v mali galeriji v Schönbrunn. Ortner, Kerzl.“

Ob začetku delegacij.

Buđimpešta, 29. aprila.

Delegacije so se začele s presenečenji. Prvo presenečenje je bilo: prestolni govor. Tako brezposelnega, suhega prestolnega govora ne pomnijo tudi najstarejši delegatje. V njem ni drugega povedano, kakor da imamo v Evropi novega vladarja, ki se imenuje Viljem, ter še ni umorjen, njegova država je Albanija. Drugo je, da je mednarodna napetost nekoliko ponehala. Skoraj gotovo je, da so oboje vedeli že pred prestolnim govorom vsi delegatje in še nekaj drugih ljudi po svetu.

Zakaj je grof Berchtold sestavil letos tak prestolni govor, o tem se v javnosti veliko ugiba. Pravi vzrok je težko javno povedati, ker se je bati konfiskacije. Listi izven države se lahko v tem oziru prostje izražajo.

Drugo presenečenje je bilo: nagovor predsednika delegacij na prestolonaslednika Frana Ferdinanda, ki je zastopal cesarja radi bolezni. Predsednik grof Sylva-Tarouca ni z eno besedo omenil bolezni cesarjeve. Slab utis je takoj popravil prestolonaslednik sam. Kakor hitro je prečital prestolni govor, stopil je k predsedniku ter tako glasno, da so slišali vsi delegatje, povedal, da je bil dan prej pri cesarju ter se prepričal, da njegovo zdravstveno stanje izborna napreduje. In še nekaj! Grof Sylva-Tarouca je obsodil agitacijo, naj si je oficijelna ali neoficijelna, sosednih držav v naši državi. Poljaki so takoj razumeli to obsodbo ter jo glasno odobraval. Grof Berchtold pa je pozneje govoril o nespremenjenih prijateljskih razmerah z Rusijo. Nihče ne dvomi, da je moral delegacijski predsednik izreči, cesar si grof Berchtold ni upal in ni smel.

Tretje presenečenje je bilo: ekspozice grofa Berchtolda. Obhodil je državo za državo, sicer ne po abecednem redu, vendar pa takratno, ter imel za vsako prijazno besedo. Le Anglija je dobila nekoliko več hvala kot prejšnje čase in Franciji se je ponudilo na lep način avstrijsko prijateljstvo. Trozveza pa je bila pohvaljena, kakor je to nezogibno potrebno, in nič več in nič manj. Tudi o tem je težko govoriti javno in z vso avtoriteto, ki je za dokaz prave eksegeze potrebna.

Četrto presenečenje je bilo: odgoditev delegacijskega delovanja za prihodnji teden po konferenci načelnikov na Dunaju. Socijaldemokrati in nemški nacionalci pod vodstvom dr. Lecherja so agitirali za to odgoditev in jo tudi dosegli. Pravijo, da zaradi študiranja diplomatske „rdeče knjige“, ki je bila predložena, v istini pa je pri tem bilo merodajno, da se da postranski udarec grofu Stürgkhu. Nemci ga hočejo držati v šahu, da ne bo v ponedeljek oddal kak- ke Čehom prijazne izjave. Sicer je bila navada, da so avstrijski delegatje takoj začeli z debato o zunanji politiki ter tako prednjačili Ogrom.

Narodno gospodarstvo

Koliko se je pridelalo koroze na celem svetu? Mednarodni poljedelski zavod v Rimu je ravnokar obelodanil cenitev letine koroze. V Argentini se je pridelalo koroze 180.000.000 meterskih stotov, to je 180.2% lanske letine, katera je znašala 99.900.000 meterskih stotov. Na celem svetu pa se je prodalo 7.764.610.598 meterskih stotov koroze, to je 87.1% lanske letine, katera je znašala 2.026.439.572 meterskih stotov.

Nekaj o moljih. Vsaka gospođinja, ki ima v hiši volno blago ali kožuhovino, ve, kak hud škodljivec je molj. Ravno tako jej je znano, da vsa navadna sredstva, kakor naftalin, tobak itd., ne vspevajo proti tej nadlogi. Zdaten pomoček bi sicer bil zavijanje oblek v platneno tkanino, ali tega zopet ne zmore vsakdo. Najboljše in najradikalnejše sredstvo pa je uničenje metuljevega zarodka. Če je namreč res mnogo tega mrčesa v hiši, potem je solnčenje in iztepavanje oblek vendar le dvomljive vrednosti. Uničevanje metuljevega zarodka se vrši najbolje v zgodnji spomladi, ko so iz jajček že nastali črvički. Namen se doseže z večkratnim čiščenjem stanovanja in posebno tistih prostorov, ki so v temi. Skušnja uči, da imajo metulji svojo zalego, če namreč ne morejo do oblek v razpokah parketov in podov, kjer se po navadi nabere mnogo pavole, volnenih in tkaninskih dlak itd. Pa tudi za stenskim preprogami, zavesami in sploh na temnejših mestih se radi vgnezdijo. Gospođinjam, ki imajo v svojih stanovanjih molje, pa svetujemo, da z nožem ali iglo očistijo spomladi vse razpoke v parketih in podih in da izbrskajo ven tam nabrano nesnago. Seveda je treba osnažiti tudi druge prostore, ki bi utegnili biti zavetje metuljevi zalegi. Izkušnja uči, poskusite naš nasvet.

Napredek v kulturi

ni samo glede živil, zaznamujejo ga tudi že razna zdravila in številno predmetov, ki se jih dobi dandanes v koncentrirani obliki, je ralne pastilje so bile že pred 25 leti v rabi ogromno. Faysove pristne sodenske mine- v taki obliki. Ker so tedaj priznane in staro zdravilno sredstvo, so na glasu kot svetovno zdravilno sredstvo. Paziti je na ime: Fay! Škatljica stane K 1.2. — — — —

Za smeh.

Ameriško.

Janez Poldetu, ki je prišel iz Amerike: „Ali so v Ameriki res tako visoke hiše, kakor se tukaj pripoveduje?“

Polde: „Res. Nekdo, ki je streho kril, se je že moral na trebuh vleči, da je mogel mesec mimo, tako visoko je bilo!“

Hvaležnost.

Prvi sosed: „Čudno, da imate do doktorja Zavarbarja toliko zaupanja, ko je vendar najslabši zdravnik v celem mestu?“

Drugi sosed: „Vse mogoče. A zadnjič se je pa izborna obnesel, ko je bil pri moji bolni ženi: prepo- vedal ji je, da ne sme dva tedna spregovoriti niti besede!“

Prisođnji.

Nekdo zakliče pri sodišču: „Kje naj najde očetomorilec simpatijo!“

Debel možicelj pa hitro odvrne: „V slovarčku tujk pod črko S.“

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobito dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, kaferim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri kaferih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-

Dr. Feliks Lehar,

zdravnik

v Slov. Bistrici,

naznanja, da ordinira od 1. maja
v hiši gospe Stepišnik, Tržaška
cesta.

Iščemo boljšega vpokojenja,

ki bi se nastanil v krasnem kraju, če le mogoče duhovnika. Dotičnik dobi mnogo ugodnosti. Pojasnila daje Slovenska Straža v Ljubljani.

60 do 70 kron na teden si lahko brez truda in zamude zaslužite. Pojasnila daje

K. Tišler, Schönfeld pri Bečovu
Češko.

Velika narodna trgovina

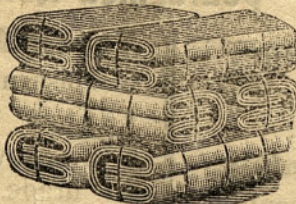
Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo
manufakturnega in mod-
nega blaga, posebno kras-
no novosti za ženske in
moške obleke po zelo
znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna!

Vzorci na razpolago

**Trgovina s špecerijo in
z deželnimi pridelki :**

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Pristno domače deteljno seme

vsakovrstna poljska in vrtna semena
zanesljive kaljivosti ter vedno sveže
špecerijsko blago dobijo po najnižjih
cenah v trgovini s špecerijo in de-
želnimi pridelki na debelo in drobno.

Krojač ali čevljar,

ki bi imel veselje tudi do organizacije, dobi v večjem
kraju, kjer je velika slovenska naselbina, jako ugo-
dno stališče. Vprašanja in ponudbe na Slov. Stražo
v Ljubljani.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled
priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani
pristna bela mašina in namizna vina po zmernih
cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nad-
zoruje vipavski dekan V zalogi je tudi pristni tro-
pinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za raz-
prodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo!

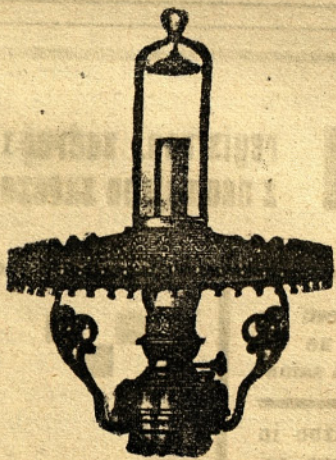
Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in por-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

**Prva južnoštajerska
vinarska zadruga v Celju.**

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in
rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna
vina najboljšee kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na **sortiment-
na fina vina v buteljkah.**

**Zahtevajte cenike! Prepričajte se s
poskušnjo! Obiščite naše kleti!**

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih
agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte
vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vino-
gradnikov.

Pohištvo razpošilja na vse strani

trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in
posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od
K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K.
Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice,
jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega,
bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in
iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih ce-
nah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek
za pohištvo iz železa, medenice in tapetiranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodne na ogled.

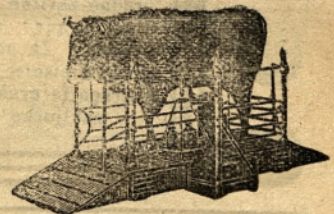
Ilustrovani ceniki brezplačno!

Prva slovenska izdelovalnica
mostnih, živinskih in drugih
tehtnic za trgovin in obrt,
stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek

Celje, Poljska ulica št. 14

priporoča svoje tehtnice. Ilus-
trovani cenik na razpolago
brezplačno in franko. 798
Sprejem tudi vsakovrstna popra-
vila tehtnic in utež.

Pozor! URE

repasirane s pisanim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—

Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo
tovarniško zalogo bom prodal
repasirane ure po zelo
nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

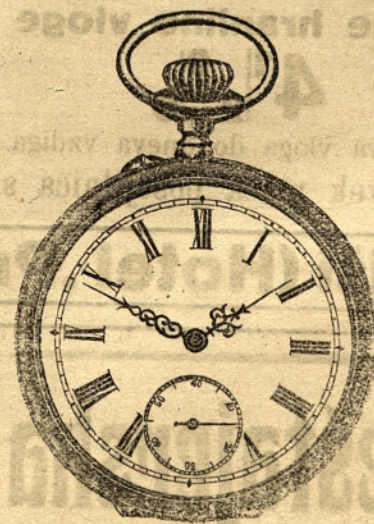
Urar, očalar in

ziatar

Franio Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li
član zadruga ali ne in jih obrestuje po

5%

Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in
iztirjanje, daja predložitve „skoitup“ menice ter izpeljuje sploh vse denar. e manipulacije
po najkulantnejših pogojih.

KDOR
je s svojim
želodcem
in črevom
nezadovoljen
jemlje najredno nekaj časa
Dimed Trauba želodčni prašek

GASTRICIN

Učinek presenetljiv
Dobi se v vseh apotekah.
Velika skatija stane 3 Kr.
GLAVNA ZALOGA:
Sternapoteca, Dunaj, IV.
Favoritenstrasse 25.
Prospekti gratis in franco.
Zdravniki dajo za
poskušajo čustven
brezplačno.

V Mariboru se dobi v lekarnah:
Fr. Prullja, E. Taborsky-a nasl.
Wolf, Al. Širak-a, V. Savost-a in
V. König-a.

2 leti stara hiša
visoko priležje, pol klm od
Celja, z lepim vrtom za ze-
lenjavo, popolnoma prosto
stoječa ob okrajni cesti Celje
— Teharje, tik lepega smr-
kovega gozda, primerna za
kakega penzionista, se iz
proste roke ugodno proda.
Tozadovna natančna pojasnila
daje Ivan Rebek, ključavni-
čarski mojster v Celju.

**Agitirajte za
„Stražo“.**

Trgovina z špe-
cerijskim blagom

**Solidna
postrežba.**

Trgovina z moko
in dežel. pridelki

Ivan Ravnikar, Celje, Graška ul. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena,
n. pr. jamčeno domačo deteljo, nemško deteljo, peso, rumeno in rudečo,
travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična semena
o o o o o od znane trdke Mauthner. o o o o o

Glavna zaloga
vrvarskega blaga

**Vedno sveže
žgana kava.**

Glavna zaloga
oljnatih barv

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulici 2.

Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki
izberi po raznih cenah.
Čaše iz papirja in aluminija.
Za veselice: konfeti, serpentine,
papirnati krožniki, servijete.
Lampijoni, predmeti za šaljive
pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in
pisarniških potrebščin.
Lasna zaloga ljudskošolskih
zvezkov in vseh tiskovin za
urade.
Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in
druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

**Nihče ne
more ponarejati
Kathreinerjeve
Kneippove sladne kave!**

Vendarle se mnogokrat
varljivo slično posnema
povsod znana zavojnina
s sliko župnika Kneippa.

Zatorej se pri nakupu ne
dajte premetiti in zavrnite
vse posnemke!

Vse drugo kot
Kathreiner, zlasti odprto,
odtehtano blago, je, če še tako
ceno, večinoma mnogo
predrago plačano.

Sta.
W. & P.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čednimi obrobki, sprejema vse v tiskar-
ske stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge kolektorje.

Za vlož. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom,
uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za glavne občinske, šolske in
druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejema pot-
dila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, ce-
nike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice,
zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko
zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselja: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice, tombole itd.,
plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice,
parto in žalestinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društev in častne občane v
različnih okraških in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

00000 Vsa naročila se izvršijo ceno in točno. 00000

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.
Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti trimesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{2}$ %. Obresti se
pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. posoj. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo in
poročstvo po 5 $\frac{1}{2}$ %, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri
drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje
za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V
uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. **Pojasnila se dajejo** in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do
12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica števil. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).